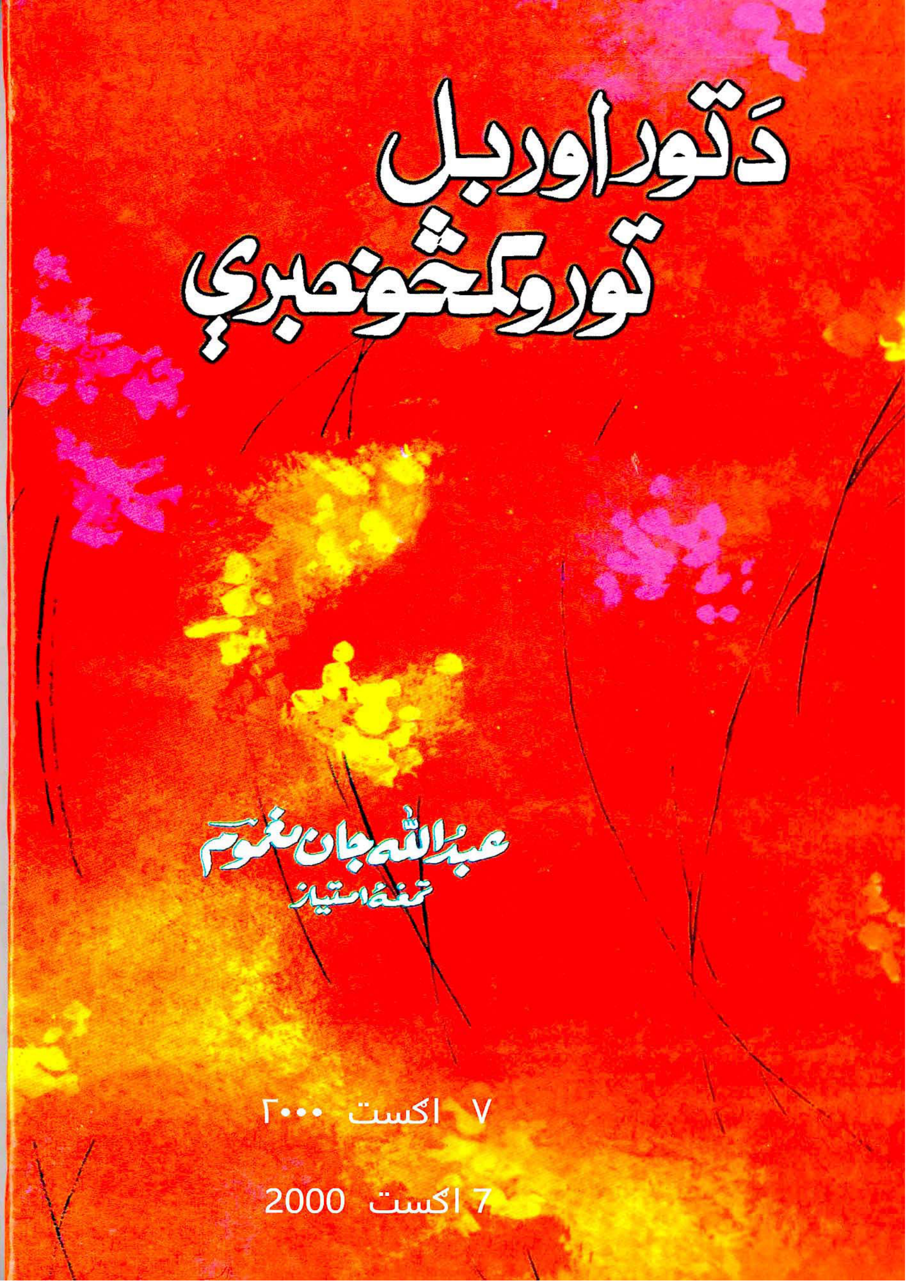

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مغموم دَیو خط په جواب کښې

++++++++++++++++++++++++++++++++

اشنا منمه شاعري مې ستا وښکلې کوي نه کمه
زما په څېر له شاعرۍ کښې تا فرحت او نه مونده
ما په قدم قدم په ځان پورې خندلي ځو دي
ما ته احساس دے چې ما څوک هم خندولي نه دي
ته په خپله هم مغموم وے اداکار چې هم وې
تا خپل دردونه پټولے شو ما پټ نه کړے شو
ما ته احساس دے تا د ننه ځان ژړلے هم شو
دا دې کمال وُ چې په شونډو به دې تل خندا وه
زه چې څه اوم هغه ووم اداکار نه ووم
زه اعتراف کوم چې ته د وخت یو لوئے فنکار وې
تا د رومان په رېښمي پردو کښې ځان نغښتے شو
تا خپل غمونه په خپل زړه کښې خوندي کړي چې وُو
ما په موړو د نظریو په شاڅو یو نه لیدلے
وخت او حالاتو نظریو دا سې زړې زړې کړم
د زړه چپې وړاندې په مخه کړې ستا کار چې ګران وُ
په زړه پرهر وې ځو تا خلقو کښې خندا وېشله
ما ته احساس دے زما کار هم څه آسان ځو نه وُ
زه درنه ورستو شوم چې وخت په وخت غبار مې ایستو

ما خپل غمونه که هر څو د فن نقاب کښې پټ کړه
ته چې فنکار وې سمه ستې مې د فن روح ته کوز شوې

قمر راهي مردان ۱۹ر اګست ۲۰۰۰ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ
توراو ربل
تور و کښو ځبرې

عبدالله جان مغموم
تمغهٔ امتیاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

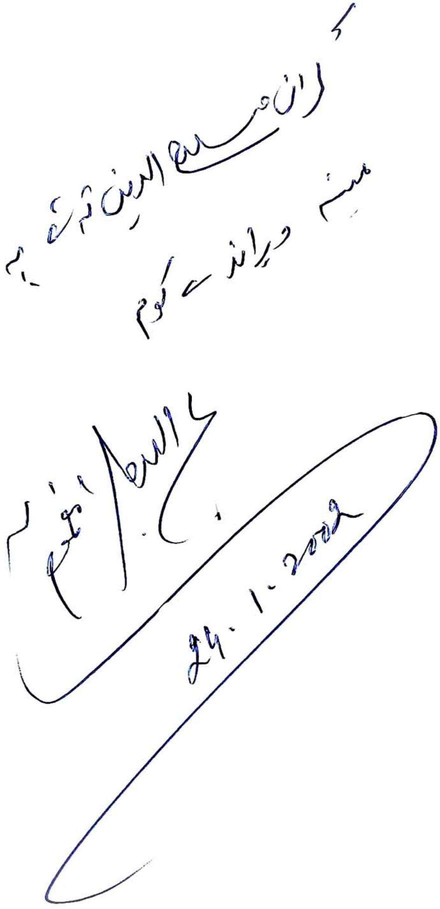

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمهید

دَ تور اوربل تورو کمڅو خبرې
څومره خوږې دي دَ تیرو خبرې

دَ نیمې شپې په خاموشۍ کښې ګُلې
نغمې نغمې شي دَ بنګړو خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

دَ هغو نیمګړو نیمه خواوُ ارمانونو

په نوم چې وخت بې وخته زما په زړهٔ

کښې لکه دَ یو طوفان راپورته شوي دي

اوُ بیا په خپله قلار شوي دي

مغموم

6.A

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

پېغله	ایاز داؤدزی	۱۱
د رومانې شاعر (د لوپټو خبرې)	صابرشاه صابر	۲۲
د تور اوربل تورو کمڅو خبرې	عبدالله جان مغموم	۳۰
لویه خدایه لویه خدایه		۳۷
ورپسې زلمو ځوانۍ خاورې ایرې کړې		۳۹
بس یو یو ته ګوندې خندا اوکړه ته		۴۰
داسې په ما یاندې وختونه راغلل		۴۱
اول به زړه سره صلاح کومه		۴۲
نشې نشې سوده نشې دې منم		۴۳
بیا مې ارادې جوړې نن ځوانۍ شوې		۴۴
تکې تورې شپې کړې تا		۴۵
شپه د انتظار په شوګیرو تېروم		۴۶
ته چې زلفې راخورې کړې تورې شپې شي		۴۷
وېرم چې ستا دنیا هم اوسوزوم ایره کړم		۴۸
چې ستا زلفې ولونه ولونه اونرې کمڅې شي		۴۹
ګلان ټول ازغي ازغي شول		۵۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ زلفو سلسلې دي ۵۱

بې واره توئېدلې بې اختیاره څڅېدلې ۵۲

تنهایي مې دي مذکرې او غمونه راسره دي ۵۳

پرهرونه جوړوي زړهٔ کښې زخمونه جوړوي ۵۴

ستا دَ مُسکا ستا دَ خندا نه قربان ۵۵

کله کله راته اوګوري مُسکې شي ۵۷

دَ زړهٔ تسکین په میخانو کښې نهٔ وُ ۵۹

کله کله مې دا زړهٔ داسې خفه شي ۶۰

مست شم دَ پازیبو دَ شرنګا سره ۶۲

چې ستا خندا زما ژړا رونهٔ شوه ۶۳

په خوله کښې اه په زړهٔ زخمونه لرم ۶۴

راغلې ورځې شپې دَ پرېشانۍ زما ۶۵

ستا دَ وصال په رنګینو کښې اوسم ۶۶

دا دَ زلفو سلسلې چې راخورې شي ۶۷

مینې دې اسانې راته ګرانې کړې ۶۸

رقیب چې ماله نن پېغور راکوي ۶۹

شمعه بلېږي دَ دنیا دپاره ۷۰

اوښکه څوند دې نوي ژوند دې دې اوبو کښې ۷۱

نغمې نغمې دي دَ بلبلې خیس چې ۷۲

راغې ماښام ډېر دَ غمونو سره ۷۳

تورې تیارې راته فنا ښکاري ۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ته خو به نو ژړېږمه زه ۷۵

کلی د ژړېږي څه مُسکی خو نه دي ۷۶

دښې اوښکې مې ځلېږي په ککو کښې ۷۷

راشي راته او ګوري مُسکی نه شي ۷۹

بیا دې یادونو سلسلې جوړې کړې ۸۰

نور دې اے ژوندونه په سجدو نه تېروم ۸۲

بېلتانه کښې څه دا هسې چل په ما شي ۸۳

نن په فضا کښې رنګینۍ ښکاري ۸۵

راځئ ستورو چې اوده شو شپه پخه شوه ۸۶

چا ته شراب چا ته کاسې ښکارېدې ۸۷

چرته چې زلزل غوندې پیدا شي حوصله کښې ۸۸

هر طرف ته ګورم مایوسۍ دي او غمونه دي ۹۰

ما په زېر زېر ورته کتلے نه شو ۹۱

خدایه یو څو ورځې ژوندون دې راکړو ۹۳

مکوه ساقي نن راته نامه کوه ۹۵

دا څو څه غم نه دے چې تېرې کړمه ۹۶

څه ژړا شي څه سلګۍ شي ۹۷

راغله غمونه جوړې نور راغله ۹۹

هغې و بل تهمت په ما پورې شو ۱۰۰

ځکه مې دېرې پرېشانۍ شي کنه ۱۰۱

ځکه زمانه نن ژړا هېره شوه ۱۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ژړا وي بیا سلګۍ شي کنه	۱۰۳
که هر څو دې غم د حد نه په وتېږ شي	۱۰۴
ستا د اوربل دا پر پښانۍ مزه که	۱۰۵
په محفل کښې بلېدې ته	۱۰۶
د زړهٔ تسکین په مېخانو کښې لټوم	۱۰۸
دُنیا دَ اُمیدونو مې څهٔ ورانه غونډې ښکاري	۱۱۰
ښهٔ دې انکار د اقرارونو څخه	۱۱۱
دَ نېکۍ بدۍ حساب شي په عقبیٰ کښې	۱۱۲
دا څو غلط دي چې خندلے نهٔ شم	۱۱۴
څهٔ له زما دَ مرګ سوالونه کوې	۱۱۵
څهٔ په ژړا څهٔ په زارو تېره شوه	۱۱۶
په ښائسته مخ دَ شین خالۍ مې قسم	۱۱۷
دَ زړهٔ دَ غم را نه تپوس مهٔ کوئ	۱۱۸
څوک ورته سور څوک ورته شین وائي	۱۱۹
شپې دَ بېلتانهٔ دومره اوږدې دي راځه	۱۲۰
ارمانونه چې مې خاوړې شي ایرې شي	۱۲۱
سپوږمۍ سره خبرې	۱۲۲
لږ څو مې ږږ دې ده غمه	۱۲۴
تعبیر	۱۲۶
واده	۱۲۷
ډمه	۱۲۹
دَ ختټکو زمکې ته خطاب	۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغله

ـه   دَ پېغلتوب کور دې ودان وسي تل
چې يې دَ پېغلو نه نغمې جوړې کړې

دَ مغموم په شاعرۍ دَ پېغلې او پېغلتوب خيال داسې ونغوړدے چې د هغهٔ هر شعر هره مصرعه او هر غزل په ځپله يوه ښکلې نازولې پېغله ښکاري - په پېغلې چې دَ پېغلتوب ځپه راشي نو پېغله بيا پېغله پاتې نهٔ شي بلکې يوه مسته شان نغمه شي - هم دغه دَ حُسن او موسيقۍ امتزاج چې مغموم يې دَ پېغلې په وجود کښې بيا موي - د هغهٔ غزل ته يې بې سياله ښکلا او عمومي مقبوليت بخښلے دے) نو پېغله دَ زمانو راسې دَ مشرق په شاعرۍ کښې دَ معشوقې محبوبا - دلبر - دلربا نگار او داسې په نورو نامو او علامتونو ياده شوې ده - د هغې نازونه ادا گانې زده دي - دَ زړونو لوټل او د مېنانو وژل يې کار دے - بې وفائي او وعده خلافي يې خاص شعار دي - دغه پېغلې په هره زمانه او هر دور کښې دَ خپل پېغلتوب او ښکلا نو بتونه غبرولي دي - نو سره دَ دې ټولو خصوصياتو پېغله دَ شاعر په نظر کښې هم هغه پېغله ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چې یو عام انسان ځوانۍ په مخه اخستې پېغلې ته په کاسیرو نظرو نو ګوري - د پېغلې د وصال تمنا د مېن د پاکې مینې آخري منزل، او د انساني ژوند د ارتقاء معراج ګڼلے شي - د پېغلې نه فطري اقتضاء هم دغه کېدے شوه - خو نن زمانې دومره پېښ عیث رونحوړو - انسان د فطرت نه دومره لرې لاړو - مشینې دور مصنو دومره عام کړو چې د فطرت پېښ انسان د فطرت په غېږ کښې آرام کولو د پاره د تخیّل د بلندو ته هم تېر شو او د اوهامو په خړو کښې د فطري اقتضاګانو په لټون پسې ورک شو - دغه وجه ده چې د نن د زلمي شاعر قوتِ واهمه یوه پېغله، پېغله نه بلکه یوه نغمه تصور کوي او د نغمې نه چې د روحانې تسکین سرچشمه ده، د جنسي تسکین موهوم اقتضاء کوي او وائي چې ۔

د پېغلتوب ګودرې وداں او سیا تل ۔

چې ئې د پېغلو نه نغمې جوړې کړې

نه یو هېڅ م چې د نفسیاتو صبانې ماهران به د نننی دور تجزیه او د دغه تجزیې په رڼا کښې د مغموم ددې الهامې شعر تشریح په څه ډول کوي - خو زه په خپله په دې نتیجه رسېدلے یم چې د مغموم شاعري هم لکه د شرق ریښتونې شاعري ده او هر ریښتونے فن هم د شاعر او فنکار د ژوند د ریښتونې آئینه ده) مغموم د ماشوم والې راسې د رسم ورواج په سنګینو قلاګانو او د اخلاقیاتو او عقائدو په فولادي پنجره کښې داسې بند پاتې شوے دے چې هغه د پېغلتوب د حرارت نه هډو خبر نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه پېغله د لرې نه ليدلې ده، د دومره لرې نه چې د هغه په خيال
د انساني هوسونو رسائي ورته هم او امکان نه لري - هم دغه
وجه ده چې مغموم پېغله يوه مجسمه ښکلا، يوه مسته نغمه کېږي
چې تل تر تله د هر قيد و بند نه په امان پاتې شوې ده - دې سره
سره د پېغلې د موندلو او خپلولو فطري اقتضاء هم د هغه په
تحت الشعور کښې داسې په غزوونو ده چې څه وينې نو پېغله
ورته ښکارې - د هغه په وجدان د پېغلتوب خيال داسې سور
دے چې د هغه هر فنکارانه تخليق هم د پېغلې د خيال نه
زېږېږي او ځکه د هغه غزل د پېغلو سره خبرې نه بلکه د
پېغلې د ښکلا، د هغې د مستې ځوانۍ او د هغې د نغمه ځېن وجود
د رنګو او پړا خو عکسونو مجموعه (البم) معلومېږي -

د مغموم د غزلونو پېغله چې هغه ئې اکثر "د ګلې" په
نامه مخاطب کوي يو مخصوص شخصيت نه ښي کېږي - دا د ښکلا
د هغه د لوړ تصور مجسمه ده چې هر صوفي هر عالم هر فنکار
او هر د حسن او ښېښتيا توب طلبګاري د لټون کړے دے - په
رنګ رنګ او ډول ډول نومونو ئې ياده کړې ده - او دغه
"لټون" او دغه "ياد" په رنګ رنګ نظريې قسما قسم فلسفې او
ئې سيالو فنکارانه شاهکارونه په هر دور په هره زمانه په هر
ملک او هر قوم کښې زېږېدلي دي - د ښکلا دغه لوړ تصور د بنيادمو
ايکې يو مرکزي خيال پاتې شوے دے - او هم دغه يو "مرکزي خيال"
د بني آدمو د "وجداني وحدت" ژوندے دليل دے فرق صرف دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے چې نورو "مثالیت پسند و" د غه ښکلا د انساني ژوند نه لرې د فکري تخلیقاتو یا د اوهامي او الهامي وارداتو په پیکرونو کښې لټوله او مغموم به هم دې دنیا په پېغلو کښې لټوي. د هغه د زړه مراد د غه د نوې زمانې پېغلو پټ کړے دے هم د هغوئ نه به غواړي او لټوي به خو په د غه پېغلو کښې هغه پېغله کومه یوه ده چې د مغموم د ښکلا د تصور مجسمه ثابته شي - هم دا په پېغلو کښې د پېغلتوب لټون چې نه به مومي - هم دا پېغلې، پېغلې نه بلکې نغمې ګڼلے کېږي د مغموم د ژوند او شاعرۍ هغه خصوصیات دي چې چرته د "مثالیت پسندۍ" او حقیقت پسندۍ رنګین ژ قفونه یو ځائے کېږي.

سره دوې ټولو خبرو مغموم چې څه وائي نو په شعوري طور به وائي - هغه مجذوب شاعر نه دے - څه چې وائي لیکي نو ورباندې پوهېږي - د بېدارۍ په عالم کښې فنکارانه تخلیق کوي - هغه په خپلو نفسیاتي کشالو هم آګاه دے - خپلې نظریاتي لانجې هم پېژني او د خپل فن د قدرونو نه هم آګاه دے -

دا ځئے چې د هغه په خپلو الفاظو کښې د هغه د شاعرۍ او ژوند په حقله د خپلو دعوو او نظریو ثبوت او لټوو - مغموم د شعر د لیکلو په وخت څه کیفیت محسوسوي؟ وائي چې " زه هغه وخت شعر لیکم چې څه وخت شعر ما په لیکلو مجبوره کړي - او هر کله چې داسې حالت راشي نو بیا د خپل اشنا په تصور کښې داسې غرق شم چې دنیا و ما فیها نه بې خبره یم - په هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دا" محسوسوم چې زما لیلیٰ زما په وړاندې ولاړه ده او زهٔ ګڼمه چې د هغې سره خبرې کوم - او څهٔ وخت چې د لیکلو نه اوزګار شم نو په هغه وخت داسې تسکین محسوسوم لکه چې ما یو ډیر لوئے کار کړے وي او ددې نه پس لیکلي شعرونه بیا بیا لولم او دا بیا بیا لوستل زما زړهٔ ته هر یو وار یو نوے تسکین ورکوي "

راځئ چې دا اوګورو چې د مغموم د غه اشنا څوک دے چې د شعر د لیکلو په وخت د هغې په تصورکښې د دنیا او ما فیهانه ناخبره وي - او هغه لیلیٰ څوک ده چې د شعر د لیکلو په وخت ورته مخکښې ولاړه وي مغموم وائي چې زما په زړهٔ کښې یو داسې درد دے چې ددې درد د پېدا کوونکي نه زهٔ نهٔ یم خبر - زهٔ نهٔ یم پوهے چې زهٔ په چا مئین یم - زهٔ نهٔ یم پوهے چې هغه څوک ده چې د چا یاد زما احساسات او زما زړهٔ هر وخت ناقلاره ساتي - زما د خیال مرکز "پېغله" زما په زړهٔ کښې شته - زما په دماغ کښې شته خو په سترګو مې لا نهٔ ده لیدلې، ولې بیا هم د هغې تصور او د هغې یاد ما په وېلو مجبوره وي - ما ته د لیکلو بلنه داکوي -

د مغموم د خپلو وېنا ګانو نه هم دا معلومېږي چې د هغهٔ د شاعرۍ "زړهٔ پېغله" هم هغه د چا ژلمي شاعر" د خیال د لیلیٰ "چې هغهٔ یې حُسن کل کښې یو عکس دے - خو فرق صرف هم دومره دے چې د خیال لیلیٰ د خیالونو نه هم په بره او سېږي او شاعر ته په طنزیه لهجه کښې وائي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

؎ شاعره ما ته به ته څه دا رسي

زه د عنقا په اشيانو کښې اوسم

خو د مغموم "پېغله" هم د مغموم خواوشا پېغلو کښې اوسي او لټون يې هم په دغه خواوشا پېغلو کښې کوي - او د مونږ او قوي اُميد يې نوي څکه خو وائي ؎

؎ خو بخندا به په مغموم باندې حرام کړي

يوه پېغله به په پېښاشي جينکو کښې

عبدالله جان مغموم د پېښور ښار نه څلور ميله قطب ته په يو وړوکي کلي کښې چې دا رمنګي نومېږي او د خليلو په ټپه کښې د ورسک روډ د پاسه پروت دے په يوې درنه او معززه کورنۍ کښې پېدا شوے دے - نن صبا يې څه کم وزيات ۳۷ کاله عمر وي - زه مغموم د ماشوم والي راسې پېژنم - د هغه سره د وړوکوالي نه زما د زړه تړون دومره زيات دے چې د هغه هره کمزوري ما ته يو لوے صفت ښکاري - دغه وجه ده چې ما کله هم د مغموم په شاعرۍ د څه ليکلو د پاره قلم را خستے دے نو هغه منع کړے يم چې ته زما د شاعرۍ په حقله د يو غير جانبدار نقاد کردار نه شې ادا کولے خو زه ورته وايم چې مغموم زه لا انتقاد کله وم - زه خو په فن مئين يم او چرته چې فنکارانه خوبي وينم نو سندرې يې وايم دلته زه د هغه اشنايانو نه هم معافي غواړم څوک چې د خپل لوے علم په رڼا کښې د مغموم په فن کښې څه کمزورۍ وينې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو وئیل مې دا چي که د مغموم صیب د وړوکوالي ماحول هرڅو
شاعرانه نه و - او چا چي د هغه کلے لیدلے وي د هغه د کورني
د سختو مذهبي پابندونه آګاه وي نو هغوئ به زما دې خبرې
سره اتفاق وکړي چي د مغموم د ماشوم والي په ماحول کښي
هډو د شاعرۍ ګنجائش نه و څو سره د دې هم د مغموم
طبیعت د هلکوانۍ نه شاعرانه و او اکثر به مو خبرې هم په
شعر شاعرۍ کولي څو په کال ۱۹۴۴ء کښي چي د هغه څه لوبي او
غزلي مې واورېدې نو د هغې ورځي نه سو د خیال او فکر ملګرتیا
هم پیدا شوه هغه ورځ ده او نن ورځ ده چي مغموم زما زړه ته
دومره راجوخت دے چي زه یې د خپل ځان نه بیل شخصیت نه شم
محسوسولے - اوس چي هم د هغه په حقله څه لیکم نو لکه چي
د ځان ستاینه کوم - ځان خلق د هرچا نه بنه پېژني او زه
مغموم د هرچا نه بنه پېژنم -

زه چي مغموم بانديې څه لیکم یا د هغه کلام لولم نو د هغه
خنده رویه څهره راته ورانديې ولاړه وي که هرڅو یې هېر وم
هېرېږي مې نه - او چي یې نه شم هېرولے نو د هغه متعلق
غېرجانبداره راي هم نه شم څرګندولے مغموم زما اشنا دے -
اشنا به څوک څنګه هېر کړي - مغموم وائي -

اشنا مې ځان دے زه به ځان هېروم
خدایګو جهان نه دے چې هېر یې کړمه

د مغموم په شاعرۍ کښي د کلي د وال ژوند عکس څرګند ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د خپل ماحول مطالعه ډېره ښه کړې ده او دغه مطالعه
په ډېر ښه ډول په خپلو شعرونو کښې څرګنده وي - په کلو کښې
د پېغلې دیدار یا خو په ګودر کښې یا د کوټې په چت او یا بیا
د کلي د کوڅو نو د دېوالونه هم ټیټ وي نو کله ناکله د دېوال
نه هم سر راهسکوي، ځکه خو مغموم خپلې کلي والې پېغلې ته
وائي - ه

څه خو یا نه کړه په دېوال اوګوره
ستا د کوڅې سره ټېټېږي مه زړه

وائي چې پېغله د ختو جوړه کړې نو هم ښه وي خو د پېغلتوب
سره چې ښائست هم ملګرے شي نو بیا خو هغه د مغموم خبره
چې ښائست او پېغلتوب سره یو ځاے شي ه
هره پېغله یوه مسته شان نغمه شي

د پېغلې تصور لکه چې مخکښې او وئیلے شول د مغموم په کلام کښې
ډېر اوچت دے - هغه د پېغلې نه هډو د جنسي خواهش خیال
قدرهم نشي کولے - پېغله بس یو خیال دے، یو تصور دے، یو
ښکلے تصور - خو..... مغموم هم څه ارمان لري - د خپلې
خیالي پېغلې په حقله څه هوسونه لري - رښتیا اوګورئ څومره
ښکلے ارمان او ښائسته هوس لري - وائي چې ه
ما خو یو ګل د پسرلي کړې ربه
چې بیا د پېغلو په کمڅو کښې اوسم

د خیالي پېغلې تصور د مغموم په خیال کښې دومره پوخ شوے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے چې کله کله د غه پېغله په کلا هم اووينې نو وائي چې

ستا د پازيب په هر يو شرنګ مې قسم
زړه دې نشه کړم په نشوکښې اوسم

د پېغلو پېغلتوب دې خدائے هم د پېغلو نصيب کړي - مغموم د پېغلتوب د خپلو لوهسه هم نه لري پېغله او پېغلتوب ورته ګل او ګل څانګه ښکاري - ګل د ګل په څانګه کښې ښه ښکاري - که شوکوې ئې يا بوئيوې ئې نو مړاوے کيږي پېغله ښکه د ګل هم د ګټو د پاره پيدا اده - او يو معمولي ګل هم د wordswarth غوندې احساسي بنيادموته دا رنګ احساسات ورېخښي چې د بيان نه ئې عاجزه وي - او شايد چې د غه زور احساسات په بنده څه بېهوشي غوندې راولي او ځکه ئې اظهار نه شي کو لے - مغموم د پېغلو په ليد و هم هغه کيفيت محسوسوي کوم به چې wordswarth د ګل په ليد و محسوسولو ځکه خو وائي چې :

دا پېغلتوب مو خدائے نصيب کړو پېغلو
زړه مو نشه کړم په نشوکښې اوسم

يوازې د پېغلو په ليد و مغموم دا کيفيت نه محسوسوي بلکه چې د پېغلو د ښائست خبرې قدرله واورې نو هم ئې فکر يو سې د ځان نه ورک شانې شي نو په داسې موقعه مغموم وائي

چې د پېغلو د ښائست ذکر شروع شي
راپيدا شي يو جنون غوندې په ما کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغموم چې په چمن ورګډ شي او دَ سَرْوُو قطارونه ووويني
د کمانړې راشي چې کنې پېغلې ولاړې دي - او چې څهٔ وخت
په خود شي او پوهٔ شي چې دا خو پېغلې نهٔ دي بلکې سروې
ولاړې دي نو او وائي چې دَدې سَرْوُو دَ چا پېغلې ښائست او
پېغلتوب ته پام شوے وُ، نو ځکه خو پېغلې ښکارېږي ے

ستا ښائست او پېغلتوب ته ئې چې پام شي
هره سروه دَ چمن پېغله جينۍ شي

حقه خو داده چې هم پېغله دَ مغموم کائنات دے - ځکه خو ورته
په پېغله کښې کائنات او په کائنات کښې پېغله ښکاري - وائي -

ے هر یو وار چې ورته ګورمه حیران شم
کله شمعه کله ګل کله سپوږمۍ شي

(یا) پوهٔ یم چې سپوږمۍ دَ څهٔ سیالي کوي
میاشته شي نرۍ شي خو نتکۍ نهٔ شي

پېغلو کښې دَ مغموم دَ خیال پېغله او سبزې چې دېرو وریښې
خپلې ځوانۍ خاورې کړې دي، نو ځکه خو وائي -

ے وریښي زلمو ځوانۍ خاورې ایرې کړې
خدائے دې ګونګ کړه څهٔ له پېغلو ته خېرې کړې

(یا) چې رنګینۍ توږې راغونډې شولې
پېغلو ترې ځان له لوپټې جوړې کړې

مغموم سره دا خیالي مجلس به دَ مغموم په هغه شعر ختم
کړو کوم چې دا ثابتوي چې هغه شعر یېکې نو شعوري طور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې هم دَ پېغلې په تصور یکې۔ دَ موجوده زمانې دَ پېغلو دَ
دوؤ کمڅو نه څڅه ښکلے خیال اخلي وائي چې

چې ئې ستا په تصور کښې کلې یکم
نو هر شعر دَ غزل مې دوه کمڅي شي

(ایاز داؤدزے)

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله جان مغموم

روماني شاعر

د لوپښتو خبرې

د قدرمن عبدالله جان مغموم د شعرونو، کالمونو، طنزونو، ډرامو او افسانو په حقله د دغه خپلې وېنا څېل اند از منفرد قلمکار په قسمتي ده چې نه هغه هومره وو پېژندل شو نه څه او لیکلی شو څومره چې زمونږ د ادب په معاصره دوره کښې دده په نورو همعصرو و پېژندلي شوي دي، باوجود ددې چې دے زمونږ د هغو سړونو په شمېر کښې شمارل کېږي کوم چې د "هفت پهلو" انسان یا شخصیت ټول صفتونه، اړخونه او رنګونه لري -

د مغموم صاحب د ژوند کړي کړي، لمحه لمحه د دغه "بې ځوکه" "بې سرکاره" "بې دلباره" ژبې په خدمت او هاند و هڅه کښې تېره شوې ده، هغه د خپلې ځوانۍ د مستۍ هاغه شپې ورځې چې ځلمي يې په نورو نورو تماشو کښې تېروي دهٔ په پښتو لوستلو ليکلو کښې تېرې کړې ده - مغموم خپل ټول صلاحيتونه ټول وختونه د پښتو له سره زاد کړي دي هغه د ژوند ټولې منډې ټول زيارونه د پښتو له پاره کړي دي - څو بې صلې، بې طمعې، بې لالچه هغهٔ دا هرڅهٔ د يو څو دنياوي غرضونو، مقصدونو حاصلولو له پاره نهٔ دي کړي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پښتو ادب کښې په موجوده وخت کښې د مغموم صیب نوم په مشرانو لیکوالو کښې راځي - دوه کم اتیا کاله عمر ئې دے - د شپېتو کالو راسې شاعري کوي - څو ورځې نه زیات د موصوف د بې غمئ او ناراستئ څهٔ مثال کېدے شي چې دا دے په دې شپېتهٔ کاله کښې ایله اوس خپل د شاعرئ یو مېنه کتاب (د توره اوربل تورو کڅو خبرې) چاپ کوي - او داهم زهٔ په دې خبره ویاړم چې کهٔ زما زور ورپسې نهٔ وے نو دا کاغذونه به د لوګو او وینو خوراک شوي وو څو د پر پس غېږه به ئې نهٔ وه لیدلي -

د عبدالله جان مغموم د شاعرئ څقله مونږ مجموعي رایې داورکو شو چې نهٔ دهٔ د چا په رنګ شاعري کړې ده او نهٔ ددهٔ په شان شاعري ددهٔ نه پس بل کوم شاعر وکړه مطلب دا دے چې مغموم صاحب یو "صاحب اسلوب شاعر" دے، څو پکار څو داده چې ددهٔ نه پس ددهٔ اسلوب لکه زمونږ د شلمې صدئ د څنو نورو لویو او "با اسلوبه" شاعرانو (چې حمزه، اجمل او قلندر په کښې په سر کښې راځي) نوي نسل خپل کړې دي ولې یو څو دغهٔ د شعرو ادب د محفلونو نه لرې پاتې کېدل او بل د خپلې شاعرئ په تشهیر نهٔ کولو هغه د دغه اعزاز نه محروم پاتې کړې دي نو کهٔ د سینهٔ غورو فکر نه پس دا رایې ورکړم هیڅوک به مې پرې ګرم نهٔ کړي چې کومه شوخي، سادګي، بې باکي او رنګیني د مغموم صاحب په شاعرئ کښې لیده او موندهٔ شي، د غه صفت ددهٔ د عمر د بل هیڅ کوم شاعر په شاعرئ کښې نشته زما ددې خبرې نه دې ګوره هوګز دا مطلب څوک نهٔ اخلي چې ګني عبدالله جان مغموم تر ټولو لوئے، ښوئے او زورور شاعر دے - شلمې صدئ د پښتو د شاعرئ په بڼ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې داسې ګلونه ټوکولي دي چې په وږمو يې تمام پښتونخوا معطره ده چې شمله يې هسکې تا ترې سره سيالي کوي ـ زما اصل غرض خو دا دے چې کوم فطري روحاني خوږنده او ساده والے زمونږ د دې شاعر په شاعرۍ کښې پراته دي هغه د نورو شاعرانو په شاعرۍ کښې ډېر کم دي ـ

د معصوم صاحب "ګله" يا "پېغله" د هغه په زړه ذهن او د وجود په رګ رګ کښې مېشته ده خو دا څومره عجيبه خبره ده چې هم دغه پېغله معصوم صاحب په مخامخ سترګو ليدلې هم نه ده او د دې لوے سوب دا دے د ماحول هغه رواجي او روايتي قلعه ګانې دي کومې چې د معصوم صاحب نه ګېرچاپېره د معصوم صاحب د فکر نه هم هسکې ولاړې دي ـ هغه وخت چې د معصوم صاحب د شعر شيرينو پايپغله بنه مسته وه څنو خلقو په ده د ګمراه شاعر لېبلونه او الزامونه ولګول ـ وې به يې د دے د زلفو، سترګو شونډو او رخسارونو ذکر په ډېرو شليدلو ټکو کښې کوي ـ خو دا هوښيار شهسوار بيا هم د خپل مرام او مقام نه وانه ړولے شو ـ ده به وې زه د قدرت د فن ستاينه کوم، خلق که د انسان په لاس د جوړ شوي صنم مدحه ګري کوي زه دې د دومره لوے ذات له خوا د جوړ شوي شهکار تعريف او توصيف ولې او نه کړم ـ د چا سند دې چې ټول کائنات وائي ـ د چا مدحه ګري چې ټول قدرت کوي ـ بنه شاعري هغه ده کومه چې د هر دور هرې زمانې له پاره وي کومه چې هر وخت هر حالت کښې په زړګو بنه او ډېره ډېره لګي او معصوم صاحب په دې حقله خوش قسمته دے چې هغه کومه شاعري کوي هغه د يو

محدود دائرې یا بلبل پامته داره منت باره نه ده، هغه پاتې کېږه وشکې شاعري ده دَ هغې نه اوس هم او راتلونکیو وختونو کښې به هم خلق خوند او اثر اخلي - دَ مغموم صیب شاعري دَ انسان او انسانیت، دَ محبت او صداقت په دائمي او افاقي قدرونو بنا ده - دَ مغموم صاحب دَ شاعرۍ بنیادونه ډېر مضبوط دي - هغه دَ انسانی دَ ښائست سندرې وئیلي دي دَ ګلاب ګلاب څهرو، غندل غندل ځوانو، سندرې ئې وئیلي دي هغه دَ مینې محبت سندربولي دي - او مینه به خلق په هر دور کښې کوي، دَ مینې مزې دومره کچه نه وي چې دَ نرۍ سیلۍ دیو پچپې سره ترمې ترمې شي چې کښې مینه ن خلق پېژني، صبا به ئې نه پېژني د دنیا بازار ولاړ دَ محبت په رده دي دَ دې بازار رنګ و نور هل چل او دَ ژوند هاند وهڅې په خپل ځائې خو د دغه ردې اهمیت حیثیت او افادیت نه هم انکار نه شي کېدے -

مغموم صاحب داسې دَ زلفو انګو او ښونډو و صفتونه هم نه دي کړي لکه چې دا بعضې بعضې شاعران ئې کوي - د هغهٔ سل په سل فیصد شعرونه دَ عشق دَ ګړ ګړي نه "تاؤ" دي دهغهٔ اندازې چې کوم دَ په پښتو خوا کښې دا انداز خدائے پاک صرف دې شاعرانو ته په نصیب کړي دي او دغه دي یوسف اورکزي، سیف الرحمن سلیم او اکرام الله ګران -

دَ تور اوربل تور وکمڅو خبرې
څومره خوږې دي دَ تیرو خبرې
د نیمې شپې په خاموشۍ کښې ګلې
نغمې نغمې شي دَ بنګړو خبرې

مغموم صاحب چې هرڅهٔ هم لیکلي او وئیلي دي نو د پوهې او شعور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره یې په بېدارو سترګو وتېلي دي هغه مدهوش او مجذوب شاعر نه دے، هغه هاغه څه لیکي په څه چې خلق پوهېږي څه چې خلق رخصوصًا نوي نسل) خوښوي. دَ مغموم صاحب ټول ژوند دَ مینې نه عبارت دے - دَ هغهٔ نظریه مینه ده - دَ هغهٔ مذهب محبت دے - دَ هغهٔ کلے ټول جهان دے - دَ هغهٔ کور دَ تصوراتو او دودې دېوالونو دَ قید وبند نه مبرا دے. زهٔ دا خبره په دعوی سره کوم چې کهٔ دَ عبدالله جان مغموم دَ شعرونو کتاب دَ هر قوم په ژبه ترجمه شو هغوئ به دا شعرونه په دومره شوق او ذوق لولي لکه چې هغوئ دخپل ماحول دَ کوم مست رومانی شاعر کلام لولي هغوئ ته به دا کلام پردے پردے نهٔ ښکاري -

مغموم صاحب مینه خوروي دَ مینې وېشکر دے، دَ مینې شاعر دے، مینه دهغهٔ ژوند دے، بې مینې ژوند هغه وېه ژوند نهٔ بولي. هغهٔ انسان سره مینه کوي انسانیت سره مینه کوي، دَ خدائے دمخلوق او ښکلاو سره مینه کوي په څوانۍ کښې يې هم ښکلې خوښېدهٔ او اوس هم دهاغه سوچ په دېوال ولاړ دے هم هاغه تپه يې په خوله ده، هغهٔ سخت نظریاتي سړے دے داسې نظریاتي نه چې لکه دَ ډېر کار مرکزونو پسې ګرځي داسې نظریاتي چې دَ دائرو او مرکزونو روحونه او نظرونه پسې اړوي څنې نقطه چینن به دَ مغموم صاحب دغه خود خواهي او په یو خائے یو فکر او دریدنې ته "ګمراهي" وائي خو زهٔ هم دغه احساس دمغموم صاحب ته ټولو لوئے برے ګڼم -

هر یو وار چې ورته ګورمه حیران شم -

کله شمع کله ګل کله سپوږمۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ه چې ته نه یې نو خاموشه خاموشي وي

څو چې راشې نو محفل کښې رنګیني شي

چې خبره د مطلب مخې له راشي

نو نادانه شي ماشومه شي ککړه شي

د عبدالله جان مغموم شاعرۍ د درنو بې تولي لفظونو او اوږدو اوږدو بې مفهومه، بې معنې خبرو او د فلسفې د ګنجلکه شوو جنجالونو نه آزاده ده، ډېره ساده، ډېره رسانه، زړه ته کوزېدونکې زړه بنه کوونکې شاعري ده، اولسي شاعري ورته هم نه شو ویلای ځکه چې اولسي شاعري هم د یو سوچ د لاندې کېږي د هغې هم یوه خپله مخه وي، فني هنري اړخ ته پکښې ډېر کم خیال ساتلے شي - ټول زور پکښې په مقصد راوړلے شي او مغموم صاحب خو داسې شاعر دے چې د معنې او مقصد سره سره یې د فن خوځونه هم کافي قوي دي - د هر هر شعر د ټکي ټکي نه یې سادګي، نغمګي او رنګونه ځڅېږي - هغه په زور شاعري نه کوي او نه یې د زور شاعري خوښېږي - د محسوساتو او احساساتو زیات قائل دے - او زه دا خبره په دې دعوی کوم چې که هغه په یو وخت کښې ډېر کمزورے شعر هم اووائي - زه ورته وېم چې په دې یو نظر بیا هم واچوئ هغه خپله مخصوصه خندا وکړي (د مرچکي خندا هم منلے شوې ده) وائي "ډېر ښه ده صابر شاه څه چې راغلي دي هغه راغلي دي اوس یې په کښې څه هنري منافقت کوو، ما چرې هم خپل خیالات زخمي کړي نه دي د فطرت په قانون کښې چې ډېرې ګوتې وهې ډېرې کږې به درته راولاړېږي" او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغهٔ هم د غه عادت او سوچ د هغهٔ شل فیصده شاعرۍ دَ فن دَ تلې نه غورزولې ده کهٔ چرې مغموم صاحب دَ یو " شیفته " په ځائے په بیلو بیلو وختونو کښې شعرونه لیکلي بیابیائې کتلي بڼې بڼې کوټې ئې پکښې وهلے نو بیا خو به دا خبره هم او مبالغه نهٔ وه چې دَ هغهٔ دَ شعر سیال به دَ پښتو دَ جدیدو شاعرانو په سیل کښې هم او په نظر نهٔ راتلو ځو دَ بد قسمتۍ نه ځٔه دَ هغه اصولو او څهٔ نارامیو او ناروزګارۍ هغه دد غه " تهم " نه بې برخې کړې دے!

دَ عبدالله جان مغموم په ټوله شاعرۍ او ذهن څلور ټکي قابض دي د غه څلور ټکي دَ موصوف دَ شاعرۍ ستنبولونه دي - هغه چې خبره تاؤ کړي راتاؤ کړي په " لوپټو " پیغله " لالي او ګلي " باندې او دروي، او هم د غو څلورو ټکو دَ هغه دَ شاعرۍ خوند مزه او رنګینې سپوا کړې ده!

خصوصاً دَ لوپټې له پاره خو هغه دومره نوي نوي خیالونه راوړي دي چې قاري په دې مجبوره شي چې کهٔ په ژوند کښې څهٔ دي هغه ټول هم دَ لوپټې دَ سورې لاندې پټ دي، لوپټه دَحیا او پښتو رومبۍ نخښه ده مغموم صاحب دَ ټول سرو له پاره لوپټه لازمي ګڼې زهٔ دلته دَ "موتي له خرواره" دَ هغهٔ هغه شعرونه نچلولو ستو نکیو ته په وړاندې بدم کوم چې مغموم صاحب دَ لوپټې دَعظمت، حیثیت، ښائست او مقام او احترام په حقله ویلي دي -

سه ستا دَ سرو شوندو واثر دے او دَ شنې لوپټې عکس دے
چې لمبه دَ تنکۍ شمعې کله شنه شي کله سره شي

سه تصور دَ لوپټې چې راله راشي   دَ شفق رنګینۍ لاړې شي پناه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ے چې رنګینې ټولې راغونډې شولې

پېغلو ترې ځان له لوپټې جوړې کړې

لوپټو باندې چې پېغلو سپین پړونې راپه سر کړه

د زلمو ټېره نظر جوړ لوپټو کښې چوکه کېږي

بهرحال خبره به په لنډو کې چې د مغموم د شاعرۍ زمکه ډېره

متینه او زوره وره ده - دا زمکه په یو نظر نه شي کچ کېدے - زه دا

اعتراف کوم چې د مغموم صاحب د مکمل جاج له پاره څومره څېړنه

او پلټنه پکار وه ما او نه کړے شوه - ما په دې لنډ تنګ وخت کښې

هم دومره کولے شو چې د هغه د شعر د «پېغلې» د مخ نه "لوپټه"

نیم کښېکړم د نوره خط و خال جائزه بې تاسو واخلئ چې د رومانز دې

شهزاده د غه ناوې څومره شکر پاره، څومره حسن وره ده!

سید صابر شاه صابر

غریب آباد تهکال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تور او رَبل تورو کمڅو خبرې

(زما هغه شاعرې چې ما نهٔ چاپ کوله)

خدائے شته کهٔ درته دروغ وېم چې ما دا ځپله شاعرې نهٔ چاپ کوله - هډو دَ چاپ کولو اراده مې نهٔ وه - ځکه چې دا زما دَ ځوانئ شاعرې ده، دا هغه شاعرې ده چې دَ ځوانانو خوښه وه او دَ بوډاګانو بدې شوه - ځکه خو به زما دَ يوسف خان اورکزي (مرحوم) او دَ سيف الرحمٰن سليم خلاف په اخبارونو کښې مضمونونه چاپ کېدل او سرخط به ئې وُو "په ادب کښې ګمراهي" مطلب ئې دا وُو چې دا ے خلقو خبرشئ دوي شاعران مېدان ته راوتي دي - د پښتو ادب ئې ګډ کړو - دوئ بې لارې شوي دي - دا بې لارې کسان به لارې ته راوړل غواړي نو دغه پښتنو دانشورانو زهٔ دَ ګمراهانو په فهرست کښې شامل کړے وم - او په زړهٔ کښې ما هم دا منلې وه چې زهٔ په غلطه لار روان يم - په داسې غلطه لار چې راتلونکي نسلونه به تپوس کوي چې" ولې مغموم صيب دې ځوانئ د ربانهٔ داسې سترګې پټې کړې وې چې سره دَ عقله او شعوره دې نېغه لار پرېښودلې وه او په کندو کپرو سرشوے وې او دَ پښتو ادب ګمراهئ ته دې بوتلې وهلې وې" خو ما څهٔ کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې، یو خوا ته د مخالفینو ستغې سپورې خبرې او د ګمراهۍ
فتوې وې او بل خوا ته به چې زه په مشاعره کښې اودرېدم
او د غزل مطلع به مې اووېښله چې ....

ع یو ترې غونډې مسکا چې شاپه سرو شونډو وخوځېږي
ټول ماحول سرور سرور شي او فضا یوه نغمه شي

نو په هال کښې به یو شور شو هلکانو او زلمو به خپلې ټوپۍ
په هوا کښې والوزولې او ماله به ئې دومره شاباسې راکړو چې
د نقادانو هغه سپورې ستغې خبرې به را نه هېرې شوې.
د ګمراهۍ ټولې فتوې به را نه هېرې شوې او صیاله به چې
کښېناستم نو یو بل مست غزل به مې اولیکلو یوه سیله جذبات
را لوزوونکې مطلع به ذهن ته راغله - یو ځل چې د مردان کالج
زلمو ته مې په یوه مشاعره کښې په خپل مخصوص انداز کښې د
غزل دا مطلع واوروله نو تاسو یقین اوکړئ چې مېز وسته
درزېده ټوپۍ لړه کېدې لاسونه پړقېده او زلمو او زلموټه
هال په سر اخستے وُو -

مطلع داسې وه -

ع وریسې زلمو ځوانۍ خاورې ایرې کړې
خدائے دې کوټک کړه څه له پېغلو ته خبرې کړې

زما شاعرې سمې خبرې دي - منافقت په کښې نشته - ساده
خبرې او ساده شعرونه دي - داسې شعرونه چې د اورېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد لوستو په وخت اوریدونکي یا لوستونکي په شعر باندې
په سوچ کولو نه مجبوره وي بس چې شعر واوري او
یا یې اولولي نو رسا زړه او دماغ ته ورسي او هلته ځان له
ځای پیدا کړي - زه تاو راتاو خبره نشم کولے - زه د بهوسو
لاندې اوبه نه شم بوتلے زه ګنجلکه شعرونه نشم لیکلے -
زه چې څه محسوسوم - زما چې څه جذبات وي بس هغه
د شعرونو په ژبه خلقو ته رسول غواړم - او زما دغه
صداقت د پښتو زلمو او ځوانانو خوښ او د مشرانو ناقدانو
ناخوښ وو -

یو ورځ پښتو اکېډیمۍ ته تلے وم - محترم مولانا
عبد القادر مرحوم مې اولیدو نو راته یې ووے چې "د مغموم جانه
چرته سمه غونډې شاعري دې نشته چې زه یې د هلکانو
جینکو په نصابي کتابونو کښې راولم" .... ما ورته وے چې
سمه شاعري څنګه وي راته یې وے چې "د ستا شاعري کښې
تشبې شونډې - خالونه او لوپټې وي" .. ما ورته وې چې
مولانا صیب زما خو هم دغه شاعري ده نو - مولانا صیب لاړو په
خپله مخه او زه خفه د ګیلې سلامته غونډې پاتې شوم - څو ورځې
پس د اسلامیه کالج په خیبر یونین هال کښې د پښتو درنه مشاعره
وه، مولانا صیب یې صدارت کولو - چې زما نوم واخستے شو او زه
سټیج ته اوختم نو مولانا صیب راته ووے چې څه کنه مغموم جانه
څه لوپټې موپټې وا الوزوه - ما ورته ووے چې اول دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې شعرونه واوُرئ - نو بیا به ډېرې لوېټې والوزوم -
شعرونه دا دي -

ح

ستا دَ اوربل دا پرېشانۍ مزه کړه
دَ تورو سترګو حیرانۍ مزه کړه
هرې تورې پسې ګناه کوُمه
څومره توبو کښې پښېمانۍ مزه که

او مولانا صېب

ځوانه ځوانۍ کښې دَ ځوانۍ تقاضې
په بوډا توب مسلمانۍ مزه کړه

درې شعرونو په اورېدو سمدستي ټولو حسبِ عادت ډېر
واه واه اوکړل او مولانا صېب هم مُسکي غوندې شو او سرې
او خوزولو چې کني ستا خبره رښتیا ده -

نو زما ددې دومره اوږد بیان نه مقصد دا دے چې ما په
اراده کړې وه چې زهٔ به خپله شاعري هیڅ کله نهٔ چاپ کوم
خو نباغلي ایاز داؤد زے را پسې شوے وُو چې مهٔ ویرېږه شاعري
دې چاپ کړه - اوس هغه دَ نن نه ډېرش کاله مخکښې وخت نهٔ
دے اوس پښتو ادب دومره ترقي کړې ده چې ستا په شاعرۍ
څوک اعتراض نشي کولے بلکه خلق به ئې په سر سترګو قبوله
کړي نو دَ آیاز خان په وېنا مې کتاب چاپ کولو ته غاړه کښېښوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځېنه دا اراده مې چې ښاغلي صابر شاه صابر ته څو کناوه کړه
نو څو ورځې پس چې هغه دا سره مخ شو نو پوره شل صفحې
یوه مقاله یې دا له په لاس کښې راکړه چې عنوان یې و

"د مغموم د رومانی شهزاده"

ددې سرخط په لوستو لا زه شیشې ته او درېدم خپل کړه وړه
مې په کښې اوکتل څو خدای شته که د شهزادګانو راکښې هیڅ
هم وو بهرحال په دې مضمون کښې صابر شاه د لوښتو پخله
زما شعر ونه ډېر ستایلي دي لکه ایاز داؤدزي چې زما په
شاعرۍ کښې د پېغلې په تصور دنیا اچولې ده، نو صابر شاه
زما په مختلفو رنګونو کښې د لوښتې په ذکر یاندې بحث کړے
دے - دواړو لیکوالو د خپلې مینې او عقیدت اظهار په ډېرو
ښکلو الفاظو کښې کړے دے او زه د دوئ ډېر مشکور یم -
دا زما خوش قسمتي ده چې ماله خدای پاک دوه شخصیتونه
داسې راکړي دي چې که دواړه په ما ګران دي نو زه پرې هم
بې شانه ډېر ګران یم - ځکه څو ایاز خان چې زما د شاعرۍ
نه زما د تصور پېغله راوا خسته نو داسې سرخنه یې ورله اوکړه
چې زه یې ورته حیران کړم په دې کښې شک نشته چې ما پېغله
خپلو شعرونو کښې ستایلې ده څو هغه زما د تصور پېغله داسې
نه وه، هغه څو ساده یوده کلیې والا پېغله وه د هغې څو
دومره نخرې نه وې زده - دغه ساده یوده پېغله چې د
ایاز خان ګوتو له ورغله نو داسې سرخنه یې ورله اوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زۀ يې ورته حيران کړم - او د پاسه چې پرې صابر شاه دا غې نو هغه زما د شاعرۍ نه ټولې رنګ برنګې لوښي راغونډې کړې - د دغه لوښو نه يې ټول ښائسته رنګونه را ټول کړل او دغه پېغلې له يې د لوښو يو اوږد پړونے جوړ کړو - هغه يې ورته په سر کړو - ساده بوده پېغلې نه يې د داؤ قدر د دې نو دا سې ناوې جوړه کړه چې د پښتونخوا ټول ښائستونه ورته ګوته په خوله شي -

زۀ د حُسن په لټون پسې چين ماچين ته نۀ يم تلے - زۀ د رنګو صراحي غاړه پېغلو پسې کابل ته نۀ يم تلے - ما خو د خېل کلي پېغله ستائيلې ده - د خپل چم او خپل کاونډ پېغله - او ثبوت يې زما دا شعر دے چې -

ځۀ خو بانه کړم په ديوال اوګوره
ستا د کوڅې سره ټېرېږمه زۀ

ما چې ستر شاعر حمزه بابا ته دا شعر واؤرولو نو ډېر خوښ شو - په دې شعر کښې ما نۀ د بدخشان د پېغلې ذکر کړے دے او نۀ مې په کښې د ثمرقند حسن ستائيلے دے نو بيا ولې د حمزه بابا دا شعر دومره خوښ شوے ؤ - ځکه چې د هغۀ په قول دا پښتنې شعر دے پښتنه پېغله په کښې مخاطب کړے شوې ده - او کوڅه او ديوال هم د پښتنې ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکاسي کوي - ما خو په خپلو شعرونو کښې د پښتونخوا ځینې کورونه یاد کړي دي - ځینې کوڅې مې ښائسته بللې دي نۀ مې د اسلام آباد محلونه ښائسته بللي دي او نۀ مې د پېښور سړکونو صفت کړے دے - په ګواهۍ کښې خپل دا شعر پېش کوم - ؎

د خپل اشنا هغه خاورینې کوڅې
د کهکشان نه خدائیګو ښې ښکاریږي

زۀ دا دعویٰ نۀ کوم چې زما شاعري ګڼې د شاعرۍ د فن ټولې تقاضې پوره کوي یا د شاعرۍ د اصولو په تله تکې په تکې برابره ده - د خپلې شاعرۍ خامۍ راته معلومې دي کمزورۍ یې راته معلومې دي - خو سره د دې معلوماتو ما د خپلو شعرونو ته د دغه کمزورو د لرې کولو خاص کوشش نۀ دے کړے ما په شعر کښې خیال له اهمیت ورکړے دے فني ضرورتونو له نه - ما خپلې خبرې ته د رنګینه او خوږو الفاظو رنګینه جامې اغوستلې دي - خپله خبره مې پرې ښائسته کړې ده - او په ښکلي انداز کښې مې لوستونکو ته پېش کړې ده - ارمان دے کۀ د غه خبره د غه شعر کښې فني کمزورۍ وي خو د کمزورو باوجود هم دغه شعر اوریدونکو خوښ کړے دے او ماله یې "د ډېر ښۀ" په الفاظو داد ګیرنه راکړې ده -

توګرانو او خوږو ورونو خپله شاعري سره د خپلو ډېرو فني کمزورو د "توره اوربل تورو کمڅو خبرې" په کتابي شکل کښې ستاسو په مخکښې ده - خدائے دې اوکړي چې ستاسو خوښه شي

په لوئے الله مو سپارم

عبدالله جان مغموم

۲۰۰۰ء - ۸ - ۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه خدایه

ښکته پورته لاندې باندې
او چې شاړې تاندې تاندې

دا شینکي شینکي باغونه
په غورزنګ رواني سیندونه

سمې غرونه په لړزان دي
کائنات واړه پرېشان دي

شین آسمان ځمکه روښودي
حق حیران ولاړ دي ګوري

چې انسان د انسان وینه
څه په خوند خوند ځکي غټېږي

کور په کور خونه په خونه
دشمني دي چې خورېږي

دَ مظلوم وینه ارزانه
هرې خواته ده روانه

زور دَ زور په مړي ناست دے
زوئ دَ پلار سره په جنګ دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ انسان انسانیت نن
د حیوان په رنګ کښې رنګ دے

دَ وطن په پاکه سیمه
یو تالان دے یو یرغل دے

لویه خدایه لویه خدایه
دا څه چل دے دا څه چل دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورپسې زلمو ځوانۍ خاورې ایرې کړې
خدای دې ګونګ کړه څه له پېغلو ته خبرې کړې

چې مې غټ غټ قسمونه اول مات کړل
بیا توبې مې ځېلې ټولې ورپسې کړې

تصور چې د سرو شونډو و راله راغلو
نو را پیاښېدم دیوې مې ټولې سرې کړې

که هر څومره هم رنځور یم نو به روغ شم
خو که زلفې دې په ما لږې خورې کړې

په دې راز باندې زه خدای ګو که څه پوه شوم
چې دې سترګو وبېګا چا ته اشارې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس یو پو ټپې غونډۍ خندا اوکړه ته
او د خندا سره ادا اوکړه ته

خدائیګو د لارې نه به ستون شمه زه
څو یو نظر ګلې په شا اوکړه ته

هغه یو ځل چې دې ښوا کړے وه
هسې ادا یو ځلې بیا اوکړه ته

ما ورته وے لږه مُسکې شه کنه
نو راته ئې وے لږه ژړا اوکړه ته

معشوقه واخله د ځوانۍ خوند ونه
نو بیا دې غم لږ د عقبې اوکړه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې په ما باندې وختونه راغلل
بې غمې لاړلې غمونه راغلل

ستا تصور چې مې د ځان سره کړو
چرته رِیله بېګا خوبونه راغلل

وفا دې څوله د رقیب سره شوه
زما په برخه تش لوظونه راغلل

ستا په راتلو دنیا آباده شوله
نو ته چې لاړې قیامتونه راغلل

څومره چې ما د زړهٔ شکونه ویستل
هومره مې زړهٔ کښې نور شکونه راغلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول به زړه سره صلاح کوم
تا صحه بیا به ستا رضا کوم

دومره خبر شئ چې مېن یم زړه
نور قصه به در ته بیا کوم

د دې دنیا څو څکه بدې شم چې
خپل سینه او صفا کوم

د عشق سختئ او خندا کانې زما
لال یم ایرو کښې هم ځلا کوم

مغموم ته په کومو کندو سرشوې
زړه څو قصه د خپل اشنا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشې نشې سُوده نشې دې منم
سترګې دې سرې ډکې کاسې دې منم

اوس یه محفل کښې شمعه یله شي جوړ
دا پتنګان څُکه دلې دې منم

ستا قېنیح مکېږ او ګل ورینه خندا
دَ پېغلتوب څو تقاضې دې منم

دَ چا یه شېې ورځې رنګینې وې څو
په ما رنها ورځې تیَرې دې منم

دا ناصحان یُې تېس ایستلې نهُ شي
دَ مغموم ګلکې ارادې دې منم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې ارادې ځوړې نن ځوانۍ شوې
ځکه په توبو باندې پښېمانۍ شوې

ولې به د سترو احسان منتدنه یم
شپې مې د بېلتون چې پې آسانې شوې

تکې تورې شپې او تنهایي زما
ما وې ځوړې آسانې دې ځوګرانې شوې

بیا دې آئینه کښې ځوړ کتلي دي
ځکه اداګانې دې بل شانې شوې

مغموم چې کړه توبه د ګناهونو نه
خدایګو تورې شپې یې مسلمانۍ شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

45

تکې تورې شپې کړې تا
بیا زلفې تورې کړې تا

اووے په غصې کښې تا
ماتې مې ګجرې کړې تا

کله به مُسکې شوې تهٔ
کله به نخرې کړې تا

هرې یو ادا کښې نو
خدائیګو زلزلې کړې تا

لا به دیدن مور نهٔ وم
ولې دیوې مرې کړې تا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه دَ انتظار په شوګیرو تېرَ وم
لار ته په کتو په اندېښنو تېرَ وم

اوس چې زلمیتوب په مېکدو تېرَ وم
بیا به بوډا توب په مصلو تېرَ وم

اووے پسرلي راته نن بیا په خندا
بڼې زلزلې دې په توبو تېرَ وم

زهٔ د بېلتانهٔ دا اوږدې شپې اشنا
پوهٔ شه چې په غنو په اغزو تېرَ وم

پېغلې آئینې ته په خندا ګېنې اووے
څنګه قیامتونه په زلمو تېرَ وم

څوک به ئې د ستورو په کتو تېروي
زهٔ خو تنهایي په اسوېلو تېرَ وم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زلفې را څورې کړې تورې شپې شي
نو د ورځو نه دا شپې خدایږګو څوېږي شي

د بیلتون په تنهایو کښې چې رایاد شي
په ژړا ژړا مې تورې سترګې سرې شي

څو چې داغ مې په لمن باندې را ښشي
ارمانونه مې دې ټول خاورې ایرې شي

ستا د تورو تورو سترګو بلا واخلم
بې لتا څو به دا شپې ډېرې درنې شي

که د زلفو کښېنه لار دې کښې له سمه
لاروي به لږ منزل ته ورنږدې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم چې ستا دنیا هم او سوزوم ایره کړم
چې دې زړه خدایه د زړه په رنځ اخته کړم

دې ناصح ته څو زړه هسې په خوله ښه کړم
کنې څه چې راته زړه وايي هغه کړم

که سپرلي کښې مې توبه ته نيت خراب شه
د تسبې به بيا واعظ ته حواله کړم

ستا په نه راتلو زړه خدايګو که خفه يم
خو دې سترګو ته دې ډېر ښکلا کچه کړم

مېکدو ته خو به مه وايه ناصحه
کنې ياده به زړه هم ستا مصله کړم

چې لمن مې پرې سالمه پاتې کېږي
کنې پوانونه به زړه ټول ريخه کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستا زلفې ولونه ولونه او نرۍ نرۍ کمځۍ شي
جوړې ماته زولنۍ شي جوړې ماته ټېنندۍ شي

د فطرت دغه قانون دے د فطرت دغه اوصول دے
چې پړو مېږې دَ ژړېد ونه غوټۍ او خاندي مُسکۍ شي

شمع ماته کوري ژاړې اوزهٔ شمعې ته ژړېږم
داسې تېرې اوږدې شپې شي داسې تېرې تنهایۍ شي

دَ اُلفت کودره شاړ شي دَ اُلفت کودره وران شي
زلمیتوب درکښې رسوا شي خاورې ایرې درکښې ځوانۍ شي

چې کهٔ ستا دَ غاړې هار شي په دې طمع طمعه طمعه
زما او سبکې ستورې ستورې ملغلرې شي لړۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلان ټول ازغي ازغي شول په کرکو کښې چوکه کېږي
ګلې هم سومبې سومبې شوې په ليمو کښې چوکه کېږي

سفر وخت کښې بيا منزل ته رسېدل خدائيګو چې ګران شي
مايوسي چې شي را مخکښې حوصلو کښې چوکه کېږي!

ټول ماحول څومره رنګين وي، خاموشي څومره حسينې
چې دنيا د تنکو ستورو تورو شپو کښې چوکه کېږي!

لوښتو باندې چې پېغلو سپين پړوني را په سر کړل
د زلمو تېره نظر جوړ لوښتو کښې چوکه کېږي

جوړ ځواني په تېر بدو شوه، علامه د بوډا توب شوه
د ګناه هر يو احساس چې مې توبو کښې چوکه کېږي

اې! ګاونو يوې پېغلې داسې وې چې پس له دې نه
د مغموم رنګين غزل به په کمڅو کښې چوکه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ زلفو سلسلې دي
څومره ګوړې دي اوږدې دي

دَ شفق سُرخي تړې زارشه
دا ستا شونډې داسې سرې دي

ټول ماحول غمژن غمژن دے
مایوسۍ پرې را خورې دي

هر یو ستوري ته چې ګورم
شور انګار دے سرې لمبې دي

دا دنیا رازونه فاش کړي
دا تیږې ترې خدائیګو نبې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې واره ټوټېدلې بې اختیاره څخېدلې
نن اوښکې مې په مخ ډېوې ډېوې وې بلېدلې

بېګاه په ډک محفل کښې راته اووایه چې ګلې
ته ما ته خندېدلې که بل چا ته خندېدلې

بې تا نه ګلې څرنګه خاموشه خاموشي وه
تېرې هم د تېرونه وېرېدلې یوځنېدلې

د مینې ابتدا کښې څه عجیبه شان قصه وه
زه تا نه شرمېدم ګلې ته ما نه شرمېدلې

مغموم خو لېونے دے څه په خود نه دے زړګیه
خفه ترې نه په څه یې ګیله منه یې ترې ولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنهایي مې دي ملګري او غمونه راسره دي
څه اوکړم خدایه دوزخونه راسره دي

ستا په تور اوربل کښې ایښودو د یاره ګُلې
څو تنکۍ کلۍ او څو ګلونه راسره دي

د چا سپینه نظر دې راله نه کړې د نظره
هر وختې اے ملګرو دا فکرونه راسره دي

خپه دے نه کمېږي په زړه به څنګه کمې شي
څو روښکې څو نه دي سېلابونه راسره دي

مغسوم یواځې نه دے فکر مه کوه ملګري
که ته راسره نه یې ستا یادونه راسره دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرهرونه جوړوي زړه کښې زخمونه جوړوي
هره یوه ادا دې قیامتونه جوړ وي

زړګی د چا مښن به پکښې هسې بندیوان شي
نادانه په روربل کښې څځله ولونه جوړ وي

سم مې په زړګي کښې تورن داغونه رابښکاره شي
هغه چې په سپین مخ شینکي خالونه جوړوي

شپه تېره په ژړا شي او ورځ تېره ناقراره
انتظار څو د لمحو نه سم کلونه جوړ وي

ارمانونه تېرولي او حسرتونه غونډ وي
مغموم تري په خپل زړه کښې څو قبرونه جوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د مُسکا ستا د خندا نه قربان
قربان قربان هرې ادا نه قربان

چې دوه مئین په کښې منزل ته رسي
د هغې عشق دَ انتها نه قربان

شپه د بیلتون چې په وصال بدلوي
هغې سپوږمۍ هغې رڼا نه قربان

زړهٔ ناقراره ته قرار رسوي
ستا د پانزیبو دَ شرنګا نه قربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته کۀ مینه او مئین نۀ وي نو
هغه دنیا دې دنیا نه قربان

کچه کچه را ټوکېدلې ګلې
ستا د ځوانۍ د ابتداء نه قربان

چې پکښې ستا د زړۀ درزا اورمه
د هغې شپې هغه چُپیا نه قربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله کله راته اوګوري مسکۍ شي
کله کله چې غصه شي سره مخې شي

ستا ښائست او پیغلتوب ته یې چې پام شي
هره سروه د چمن پېغله جینۍ شي

هر یو وار چې ورته ګورمه حیران شم
کله شمعه کله ګل کله سپوږمۍ شي

چې یې ستا په تصور کښې یاره لیکم
نو مصرعې د هر یو شعر دوه کمڅۍ شي

چې ته نه یې نو خاموشه خاموشي وي
نو چې راشې نو محفل کښې رنګیني شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قسمت ئې د آسمان ستوري شمېرل شي
د هر چا چې خپلې ځوانۍ شپې پردې شي

يو د نګين غوندې غزل ترې څه ليکلو جوړ شي
چې ستا شونډې ستا خالونه ستا کمڅي شي

چې خبره د مطلب مخې له را شي
نو نادانه شي ماشومه شي کوکې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړهٔ تسکین په مېخانو کېږي نهٔ وُ
د سرو شرابو پېمانو کېږي نهٔ وُ

اوده جذبې را لړزوونکې اثر
ربابه ستا په ترانو کېږي نهٔ وُ

ټول کښې چاپېره تاوېدل له شمعې
هیڅ رقابت په پروانو کېږي نهٔ وُ

ځکه پرې زهٔ نن بدګمانه شومه
چې تسلسل ئې بهانو کېږي نهٔ وُ

دَ مېخوارانو محفل سوړ غوندې وُ
نن چې مغموم په مېخانو کېږي نهٔ وُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله کله مې دا زړهٔ داسې خفه شي
ټول جهان توره تیارهٔ شي توره شپه شي

چې دې تش د لوپټې پلو ښکاره شي
رنګینۍ مې دَ خیالونو یو په دوه شي

نورې پېغلې چې غصه شي نو ترخې شي
او لالی ږچې په غصه شي لا خوږه شي

یو لمن مې دې سالمه وي نو خبر دے
کې هواتونه مې کهٔ ټول ریښه ریښه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ښاسَت او پېغلتوب سره یوځائے شي
هره پېغله یوه مسته شان نغمه شي

بهانه به د ورتلو شي راته جوړه
خدائے دې اوکړي چې یو سل واره خفه شي

بې زمانه دې محفل ته چې بل راشي
یو ازغے شي راته سترګو کښې څوکه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مست تشم دَ پازیبو دَ شرنګا سره
یا دَ مستو پیغلو دَ خندا سره

نشته خداېګو هیڅ نشته زما سره
لاړه خوشحالي خندا دَ تا سره

یو ځل زما زړه دا سې درزېږي نه
هر ځل په لړزان شي ستا ادا سره

تورو تورو زلفو توري شپې کړلې
توري شپې صبا شوې ستا خندا سره

وراخله اے مغمومه د ځوانۍ مزې
روستو به بیا ګورو دَ عقبۍ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستا خندا زما ژړا اونه شوه
نن مې د زړه تسلّي بيا اونه شوه

دا راته وايه بيا به څه کړم ګلې
که حوصله مې تر صبا اونه شوه

ته چې محفل ته ياره را نغلې نن
شمع خو بله شوه رڼا اونه شوه

بس تسلّي د ناقلاره زړګي
هم په دعا هم په دوا اونه شوه

چې په دعا کښې ترې نه هېر شو مغموم
نو اشنائي خو د اشنا اونه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څوله کښې اه په زړهٔ غمونه لرم
خدایږګو هم دا دوه نعمتونه لرم

لا څو توبې ته برابر نهٔ یمه
لا څو په زړهٔ کښې ارمانونه لرم

زهٔ دَ هغې دَ هر کلي دَ پاره
لا څو څو اوښکې څو آهونه لرم

نن په خندا کښې شین خالي اووېل
هرې ادا کښې قیامتونه لرم

مرګیه! پام کوه دَ وخته نهٔ شې
لا په دنیا کښې ډېر کارونه لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې وږځې شپې د پرېشانۍ زما
اوکړې تقاضې خپلې ځوانۍ زما

پټ رازې څرګند کړو رقیبانو ته
راشئ دا دي ګورئ ناداني زما

ماچې کړلې ماتې مېخانه کښې نن
دا هغه توبې وې پخوانۍ زما

زۀ خو اے ربباره دومره پوهے شو
جوړې آبادېږي ويرانۍ زما

هلته آئینه درته حیرانه ده
دلته دي حیرانې حیرانۍ زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د وصال په رنګينو کښې اوسم
په غوړېدلو پسرلو کښې اوسم

ما څو يو ګل د پسرلي کړې دسبه
چې بيا د پېغلو په کمڅو کښې اوسم

ستا د پښن يب په هر يو شن ډک مې قسم
ژوند مې نغمه شو په نغمو کښې اوسم

دا پېغلتوب مو خدای نصيب کړ پېغلو
زه مو نشه کړم په نشو کښې اوسم

د ژوند د ډېرو ناکامو د لاسه
يو اسوېلی شوم اسوېلو کښې اوسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د زلفو سلسلې چې رانغوړې شوې را اوږدې شوې
را بېدارې شولې شپې او ورځې لا رڼې اوږدې شوې

دا ګرمي ستا د ځوانۍ وه، که لمبې وې د سرو شونډو
چې په هسې تصور یې د خیبر تړې پستې شوې

ارمانونه حسرتونه څه ځوانه ځوانه یادونه
وخته بس په وړاندې مه ځه روستو پاتې قافلې شوې

دا د چا وې آرزوګانې چې دا ستا د در شوې خاورې
دا د چا د مینې اور وُ چې ایرې ستا د کوڅې شوې

هر یو غشی اوس خطا ځي د زړه نخښې نه په څوا ځي
سپېلنی شم دیار سترګو د چا سترګې در پسې شوې

دا ګلونه که راغزي وو خدایې خبر دے چې دا څه وو
هم مې ښخ شو په نظر کښې هم مې سترګې پرې ړوندې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مينې دې آسانې را ته ګرانې کړې
ته ولې خوصلې مې ځې حيرانې کړې

اوکړه تماشه د پتنګانو مې
هر يو سره شمعې دملاحکانې کړې

ستا مړاوې نظر ايله تازه کړمه
مړاوې خوصلې ځې را له ځوانې کړې

ولې ارادې خپلې څرګندې کړم
ته به ځې ناصحه مسلمانې کړې

مينه کښې مغمومه نادانې ښه وې
خدايه ته ولې پوهې مې نادانې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رقیب چې ساله نن پېغور راکوي
خدایږګو غمونه راله نور راکوي

و یم چې په زلفو کېنې دې پټ شمه زهٔ
داسې صلاح دې اوربل ځور راکوي

چې مې د زړهٔ خوښه کوله نهٔ شې
نو جوابونه څهٔ له سپور راکوي

ستا د خوږو خوږو خبرو لوګې
راله په خوږ زړګي ټکور راکوي

دغه یادونه دې لږ پوهې کړه کنه
بیا بیا بلنه ستا په لور راکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمعه بلېږي د رڼا دپاره
د پتنګانو د قضا دپاره

لا به تر څو پورې ژړېږمه نور
ستا د پوهې غوندې خندا دپاره

د آسمان ستورې مې په شمېر کړل ګلې
پاتې یو څو شو د صبا دپاره

دا زه مېنم چې لېونی یمه خو
یم لېونی څه مدعا دپاره

ستا د خندا په انتظار دي کښې
کلی تیارې دي خندا دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښکه څوند دے نوے ژوند دے دې اوبو کښې
راته اووے صُراحی په غړغړو کښې

نهٔ مې ورځو کښې سکون شته نهٔ په شپو کښې
پرېشانۍ مې داپنډ شوې دي مغزو کښې

تهٔ د سرو شونډو دَ تاوه څهٔ خبر يې
سرې لمبې يې بلې کړې دي سينو کښې

محفلونه دَ سرود ځکه ساړهٔ شول
پېغلو وارچول پازيب په خپلو پښو کښې

نهٔ شراب رو نهٔ ساقي وُ په محفل کښې
وو مدهوشه ستا دَ سرو سترګو نشو کښې

څومره ښهٔ دَ تصور هغه ساعت وُ
چې تېرلونه مې وصل ستا په کمڅو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نغمې نغمې دي د ليلى خبرې
څو مره خوږې دي ياره ستا خبرې

دا د وفا او د جفا خبرې
دي د خندا او د ژړا خبرې

ښائي دنيا كښې د دنيا خبرې
ناصحه پرېږده د عقبى خبرې

زه څو د ستورو سره تل كوم
ستا د ښايست او د ادا خبرې

د دې دنيا څو څكه بيې شم چې
كوم سپينې او صفا خبرې

ستا د پائېلو مستې مستې نغمې
كړې لې خطا رانه د ښتيا خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغې ماښام د ډېرو غمونو سره
سپینه سپوږمۍ تورو داغونو سره

سترګې پیدا دي د ژړا د پاره
ښائي خندا د پرهرونو سره

څه تسبې خپلې واعظ ته بخښم
راغې ساقي چې د جامونو سره

ستا د راتلو ساعت څه دومره اوږد
خدایګو عادت شوم قیامتونو سره

غریب شفق به څه سیالي کړي ګلې
ستا په نکریزو سرو لاسونو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورې تیرې راته فنا ښکاري
چې دې په سرو شونډو خندا ښکاري

په تورو شپو کې چې نا قلاره کړم
خدایګو یادونه راته ستا ښکاري

ستا د زوربل تېرې منمه ګلې
دا پرېشانې په کینې زما ښکاري

زما د زړه دې سادګې ته ګوره
هره جفا دې راته ادا ښکاري

وخت د وصال کښې څڅېدلې ووښکې
د خوشحالۍ مې انتها ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ترڅو به نور ژړېږم مه زه
غم دَ بېلتون کښې به کړېږم مه زه

څه خو بانه کسره په دېوال اوګوره
ستا دَ کوڅې سره ټپېږم مه زه

دا مې دَ عشق کا ملېده دي کنه
چې دَ نارنج هسې زېړېږم مه زه

په حقیقت دَ دې دُنیا پوے شمه
چې ادېرې سره ټپېږم مه زه

مخ دې راواړه وه دا کړه ګُلې
د زلفو شپو کښې دې وېرېږم مه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاږې ژړېږي څه مسکۍ ځونه دي
مړاوي ګلونه دي غوټۍ ځونه دي

ورته منګل تل وار خطا وي ځکه
دا خاماران دي څه کمڅي ځونه دي

ځکه ځوږې زه داسې بې واره تویوم
اوښکې مې خپلې دي پردي ځونه دي

څه شوه چې زه ورته ژړېږم مدام
په عشق کښې دا څه کمزوري ځونه دي

هسې به ژاړې لا مسېږې ولې
سترګې ناپوهه لېوني ځونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجونو ښکلې مې ځلېږي په ککو کېښې
لکه ستوري چې ځلېږي تورو شپو کېښې

د اغيارو په محفل کېنې داسې ښکاري
لکه ګل چې ټوکېدلې وي اغزو کېښې

اې ناصحه که ستا او منم توبه کړم
بې رنګي به راپېدا شي مېکدو کېښې

دکې شپې ورته د ستورو هم پسخېږي
زړه ګلونه يې چې ايښنولي وي لمحو کېښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداکانې چې هر څومره کوې خپل دے
څو چې کبر دې رانه شي په مغرو کښې

اراده مې د ورتلو ده نن ورځــمه
برکت مې دې خدائے وراچوي په تلو کښې

خوب خندا به په مغموم باندې حرام کړي
یوه پېغله به پیدا شي جینکو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشي راته اوګوري مُسکی نشي
راشي پسرلي څو رنګیني نشي

پوهېږم چې سپوږمۍ د څه سیالي کوي
میاشته شي نرۍ شي څو ښکلې نه شي

شمعه هم ژړېږي هم خندا کوي
دا راسره غم دې لېونی نه شي

دا د غیرت ډکه پښتنه لمن
چاته دې څوره چاته جوله نه شي

ما وایه څه ماته د رېبار په خوله
ستا زما خبرې دې پردې نه شي

نشي تسلّي د ناقلاره زړه
څو چې راته اوګوري مُسکی نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دې یاړونو سلسلې جوړې کړې
بیا دې غمونو تورې شپې جوړې کړې

ستا د ځوانۍ د تقاضو نه قربان
هرې ادا دې زلزلې جوړې کړې

د پېغلتوب کور دې ودان اوسې تل
چې دې د پېغلو نغمې جوړې کړې

ستا د سرو سترګو د سیالۍ په خاطر
خلقو شرابو له کاسې جوړې کړې

81

چې رنګینۍ ټولې را غونډې شولې
پېغلوټې ځان له لوپټې جوړې کړې

ما دې ورکوټې شان زړګي کښې ګلې
دا ارمانو اديرې جوړې کړې

ستا د بېلتون ټیرې روښانه نهٔ شوې
مغموم کهٔ روښانه نه ډيوې جوړې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې اے ژوندونه په سجدو نهٔ تېرَوم
نور دې په شمېرلو د تسبو نهٔ تېرَوم

څُمره مېکدې ته لېونې دې هلته درېږ
نورې تنهايي په اسوېلو نهٔ تېرَوم

زړهٔ مې دے ژوندے رو ارادې مې هم ژوندۍ
نورې لوږې تندې په ژوندونه تېرَوم

هم ستا تصوّر راشي راله خوب راولي
زهٔ د بېلتون شپې په شوګېرو نهٔ تېروم

لاړ شه اے مغموّمه چار دې نېهٔ کور دې آباد
زهٔ څو رنه ځواني په مصلو نهٔ تېرَوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېلتانه کښې څه دا هسې چل په ما شي
شپه درنه شي هر يو څيز توره بلا شي

کله کله تصور کښې دا له را شي!
را ته اوګوري مسکى شي په خندا شي

تصور د لوېښې چې دا له را شي
د شفق رنګينى لاړې شي فنا شي

تنهايى کښې د زړګي داغونه شمېرم
دومره ډېر دي چې يې شمېر را نه خطا شي

ستا پوښتې غوندې مسکا ته نه رسېږي
ټول ګلونه د چمن که په خندا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړي ستوري څو اوده شول په ارام شول
زه به ویخ یم تر هغې چې هغه راشي

یو دې غم د بېلتانه ورسره نه وي
نور دې ټول غمونه راشي چې زما شي

په وصال کښې مې دا زړه ولې درزېږي
چې منزل ته ورسېږي وارخطا شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن په فضا کښې د ننګينۍ ښکاري
ګل په خندا، کلۍ مُسکۍ ښکاري

ستا دَ سرو سترګو په نشو مې قسم
پکښې سرور په کښې مستۍ ښکاري

د سترې زړهٔ د ستومانو دلاسه
هره يو ساه مې يو سلګۍ ښکاري

صراحۍ ستا په غړغړو مې سوګند
د ژوند مقصد دې بس اِتکۍ ښکاري

دَ پېغلتوب د تقاضو دَ لاسه
هره يو پېغله لېونۍ ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ ستوروچې اوده شو شپه پخه شوه
هغې پېغلې نه جوړ بیا هېره وعده شوه

دې زما څیرې ګرېوان ته چې پام شو
نو په خپلو ستمونو نن داده شوه

د رنګینې د لوپټې به دې سیوا شي
که زما د زړه په وینو لړه سره شوه

چې زه ستا او ته زما شوې د زړه سره
د ژوندون تېره نیمګړې وه پوره شوه

د خندا د زړه ارمان جوړې پوره شو
چې ستا سرو شونډو له راغله پرې خوره شو

په ګرشل د پېغلتوب چې قدم کېښو
اول ګل وُ اوس د ګلو یو غنچه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاته شراب چاته کاسې ښکارېږي
ماته ستا سترګې میکدې ښکارېږي

زما دَ اوښکو مقابل کښې بېګاه
ستورې ورې ورې ډېوې ښکارېږي

د ځوږ رڼا هغه خاورینې کوڅې
دَ کهکشان نه خړ رنګو ښې ښکارېږي

پېچې ستا دَ تللو ساعت راغې ګُلې
دَ هر یو ستورې سترګې سرې ښکارېږي

تهٔ چې محفل ته یاره رانغلې نن
شمعې کهٔ بلې وې هم مړې ښکارېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ته چې زلزل غوندې پېدا شي حوصله کېږي
زړه یې روان د ژوند په هغې مرحله کېږي

هلته ستا غوږونو کېږي دوړونه په تالې ووُ
دلته ځنګېدم زړه د الفت په ګواره کېږي

یو پسرلے څهٔ چې پسرلو کېږي خدائیګو نشته
دومره رنګینۍ دي پېغلې ستا په لوېته کېږي

تهٔ چې را ښکاره شې اوږګې مې په دړزا شي
څومره ډېر خوندونه وي په دغه زلزله کېږي

بس دے د توبو نه خو خدائے ټول عمر له خلاص کړم
تو لې مې غوپه کړې د شرابو پیو کاسه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه دي ځاے شوي خدایه زړهٔ ورته حیران یم
دومره چې پر غمونه دې وړه غونډې سینه کښې

بس دے دا نیمګړي ارمانونه به راټول کړم
چې پر به مزارونه کړم دَ زړهٔ په ادیره کښې

نن کهٔ چرې ژوند وُ دَ هغې وعده رښتیا شوه
مل به دوه مینې شي دَ یو بل سره په شپه کښې

ورشه اے مغمومه چې دَ ژوند په خوږو پوښې
ډېر دي لېونۍ دغه ورا یسته مېکده کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر طرف ته ګورم مایوسۍ دي او غمونه دي
ګېر چاپېره تاو رانه سروټکي دي اورونه دي

نور دې هم څو ورځې د چمن ګلونه اوخاندي
څو چې په خندا زما د خوږ زړه پرهرونه دي

څومره بختور دي چې پوره يې حسرتونه شو
ستا په تور اوربل کښې په خندا ځکه ګلونه دي

اوس نو د منزل د رسېدو خبره ګرانه شوه
اوس نو هر قدم کښې ټېندکونه دي دامونه دي

مغموم نو دې حالاتو په ژوندون پورې ستومانه کړو
څومره پرېشانۍ دي ګلې څومره ډېر غمونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سا پـه زِیر زِیر ورتـه کتلے نشـو
پـه دتهو دتهو مي ژړلے نشـو

زهٔ دَ ګناه نـه ویرېدم ځکه
څاڅکے شراب مي هم ځکلے نشو

ماوے چې تا نـه بـه څهٔ سوال کوم
څهٔ مي غوښتل خو مي غوښتلے نشو

زما دَ زړهٔ دَ تسلّی دپاره
دا رقیبان دي لږ شړلے نشو

ستا دَ محفل د بلې شمعې کورے
دا پتنګان مي هم زغملے نشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر لمسونو نه راته شوي دي خو
د رقيبانو مې منلي نه شو

ستا د راتلو په انتظار کښې ګڼلي
د آسمان ستوري مې شمېرلي نشو

چې د راتلو نه دې خبر شوم مغموم
د خوشحالۍ نه يې خندلي نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه یو څو ورځې ژوندون دې راکړو
او هغه هم په مېکتون دې راکړو

دا علامه دَ بل طوفان ده جوړې
چې یو پوټې غونډې سکون دې راکړو

سر په زنګون په فکر ناسته شوله
ښه شوه چې سوچ له دا زنګون دې راکړو

خدایه همت هم دَ فرهاد راکړه چې
غم لکه غر دَ بې ستون دې راکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې له هم خوئې د لیلیٰ ورکړه نو
ما له جنون چې د مجنون دې راکړو

ژوند د ژړا کله خندا شي پیکښې
ما وے جوړ ترخ دے خو ترسکون دې راکړو

خدایه! اول دې زړه مئین کړه او
بیا د فراق دا شوا خون دې راکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

95

مَکوۀ ساقي نن راته نا مَکوَه
مَکوۀ دا ظلم ناروا مَکوَه

ناصحه نن درته څۀ نۀ وېمه نو
داسې خبرې راته بيا مَکوَه

زړګيه نن څو په آرام يې کنه
پرېږده غمونه دَ صبا مَکوَه

کوه ستم چې څومره کولے شې تۀ
زما دَ غم هډو پروا مَکوَه

چې ستا مغموم پرې خفه کېږي ګُلې
داسې قيصې ورته تۀ بيا مَکوَه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خو څهٔ غم نهٔ دے چې تېر يې کړمه
اشنا يو خوب نهٔ دے چې هېر يې کړمه

شپه وې اوږده او مشغولا مې ايله
د غه څو ستورې وې چې شمېر يې کړمه

هغې نن اووے آئينې سته داسې
حُسن مې کم دے څهٔ چې ډېر يې کړمه

ما يې دَ سرو شونډو نه غلا کوله
زلفې وَلوَل شولې راګېر يې کړمه

اشنا مې ځان دے زهٔ به ځان هېروم
خدائګو جهان نهٔ دے چې هېر يې کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ژړا شي څه سلګۍ شي د غزل جوړه مطلع شي
اسویلي زما شعرونه د نې اوښکې قافیه شي

یو نرۍ غوندې مُسکا چې ستا په سرو شونډو خوره شي
ټول ماحول سرور سرور شي او فضا یوه نغمه شي

زما سترګې خدایه ډیوې کړې زما اوښکو رڼا اوکړه
دا زړه څاودې شمعه په بڼ دې چې سلګو سلګو کښې مړه شي

ستا د سرو شونډو اثر دے او د شنې لوښتې عکس دے
چې لمبه د تنکۍ شمعې کله سره شي کله شنه شي

څه کږه غوندې ښکارېږي دا دُنیا راته هم خدایګو
کله کله ستا د زلفو تېغه لاره چې کږه شي

نور زړه هېڅ درنه نه غواړم هېڅ ارمان مې په زړه نشته
د ځوانۍ څو تقاضې دي لویه خدایه که پوره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ وا غلط په دې ذکوونو او توبو چې غلط نهٔ شي
بې وسي چې شي را جمع ترې نه جوړه بس توبه شي

کله کله په محفل کښې چې بې خیاله په خندا شي
ستا سرې سترګې شي جامونه سرې شونډې مېکدهٔ شي

مونږ د زړهٔ حالونه وایو سترګو سترګو کښې یو بل ته
زهٔ هغې ته آئینه شم هغه ما ته آئینه شي

چې د شین آسمان سینه کښې تنکي ستوري را ښکاره شي
ما ته یاد شي ځښونه ما ته یاده لوپټه شي

شوے
وېم چې هغه وخت ترې زار شوے هغه وخت ترې نه لوړے
چې غوټۍ نه ټکه سره شي چې غمې نه سره لمبه شي

د بېلتون په تورو شپو کښې تصور کښې راله راشي
زما سترګو کښې یې شپه شي زما سترګو کښې اوده شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

99

را غلهٔ غمونه جوړې نوې را غلهٔ
خاموش زړګي ته څهٔ په شور راغلهٔ

دَ ټوک دوډی غمې ژړلې نهٔ شو
دَ عشق غمونه په پښوې راغلهٔ

څو اسويلي مې ورسره شو ځکه
دا طوفانونو لړ په زور راغلهٔ

ما يې نقشونه جوړول په زړهٔ کښې
ښهٔ شوه خالونه پکښې تور راغلهٔ

زهٔ دَ غمونو نه خبر نهٔ ؤم
پوهٔ شوم اِيله چې مې په کور راغلهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې وئیل تهمت په ما پورې شو
ما وې چې نا خدایه څوک په ما پورې شو

د رنځ علاج په طبیبانو نه شو
پاتې اُمید مې یو په تا پورې شو

بیا پتنګان در نه چاپېر شول شمعې
محفل دې ګرم تر صبا پورې شو

اول به غم وُو د محشر راسره
اوس د جفا نه تر وفا پورې شو

تا د غصې نه تندے ګُنجې کړلو
دلته په نوم د یو ادا پورې شو

مغموم نحو خدائے سره وعده کړې وُه
تور د ګناه پرې ولې بیا پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه مې دېرې پرېشانۍ شي کنه
قصې رايادېږي ځوانۍ شي کنه

ددې دُنيا سختې مې نخوښې دي چې
هلته به ماته آسانۍ شي کنه

چې آئينه راته حيرانه شي نو
ځکه مې دېرې حېرانۍ شي کنه

ښکته چې سر په ځنګنونو کښې کړم
يادې مې ټولې نادانۍ شي کنه

څو تقاضې چې شي شروع مغموم
نو علامه بس دَ ځوانۍ شي کنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه زمانه نن ژړا هېره شوه
چې د هغې نه نن ادا هېره شوه

عمر مې ټول په ژړا کانو تېر شو
زما د شونډو نه خندا هېره شوه

ستا د ښائست په تماشه شوه ګلې
شمع ګل کېږي ترې رڼا هېره شوه

اوښکې ګستاخې را روانې شولې
وخت د وصال کښې ترې حيا هېره شوه

د زړه پرهر به ئې ښه شوے وي نو
مغموم نه څکه جور ژړا هېره شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ژړا وي بیا سلګۍ شي کنه
داسې د زړهٔ مې تسلّي شي کنه

شمعې بس نوره دومره سېله شه چې
دا پتنګان دلی دلی شي کنه

راشه ماښام د ډېرو ستورو سره
اوس خو به تېره تنهايي شي کنه

مانه که پاتې شي زما جونګړه
تا نه به هم پاتې مانۍ شي کنه

زړهٔ مې په دغه ځاۓ شي څرېکي څرېکي
چې را په ياد ستا پې ارزۍ شي کنه

مغموم په غم کښې په خندا وي ځکه
چې په خندا تېرې سختۍ شه کنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهٔ هرڅو دې غم دَ حد نه په شي
حوصله مې شي مضبوطه زغم مې ډېر شي

کهٔ بې ځې زړهٔ نه یؤ ساعت له هم تهٔ روځې
نو مغموم دې له خپل خدایه ځنې هېر شي

نشو ساقي په ډېر و څکلو نشو
هېر مې اشنا په هېرولو نشو

څهٔ شوه کهٔ نن مو په خندا کړه زهٔ
غم خو ځکم په خندولو نشو

خوشي عبث دي کوششونه زما
جوړ مې قسمت په جوړولو نشو

زهٔ خو حېران یم چې دا زړهٔ مې ولې
خور دَ اوربل په خورولو نشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د روږدېل دا پر پښېمانۍ مزه که
د تورو سترګو حیرانۍ مزه که

هرې توبې پسې ګناه کوم
څو مره توبو کښې پښېمانۍ مزه که

ځو اته ځوانۍ کښې د ځوانۍ تقاضې
په بوډا توب مسلمانۍ مزه که

ما نه زما د حال تپوس مه کوه
په زړه زخمي په خوله خندا یمه زه

سینه سوری مې کښې ستا نقشونه لټوم
ګني مېړن خندا ښکو په تا یمه زه

د خپل پردي خندا به څه کړم زه
خپله خپل ځان پورې خندا یمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په محفل کښې بلېدې ته که په قبر ژړېدې ته
نن څو خدائېګو که اے شمعې د مدام په دنګې وې ته

زه به خدائے ته زاري اوکړم ما به خدائے د ګلاب ګل کړي
که اوربل کښې مې اېږدې ته که ګټو کښې مې ټومبې ته

نوږ هم فتنه فتنه شوه نوږ هم غرور غرور شوه
ائینې خدائے دې ړنده کړه ورته ولې مُسېدې ته

ستا راتلل یو زلزله وه، ستا راتلل څو یو قیامت وُ
هغه وخت به لاڅه حال وي چې محفل نه څه وختې ته

زه به تول شم سترګې سترګې، سترګې سترګې به تول شمه
څوکه ستا وعده رښتیا وي په رښتیا ګلې راځې ته

ستا د سرو سترګو کاسو کښې د څو زړو نشې کسېږې
هسې نه چې چرته توے شي څه له یې بل څوا روې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د مينې يو اوصول دے، دا د مينې يو قانون دے
چې په خوله به هيڅ نه وائې چې په خوله به لاس اېږدې ته

چې په شپه د انتظار کښې دې ستورو سترګې سرې شي
او په زړه مې څه چل اوشي نو زه پوهې شم چې راځې ته

اے مغمومه بد نصيبه بد قسمت يې بد قسمته
داسې وخت کښې وار خطا شوے چې منزل ته شوے نږدې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه تسکین په میخانو کښې لټوم
د سرو شرابو پیمانو کښې لټوم

یوه رنګینه تېره شوې لمحه
رباب ستا په ترانو کښې لټوم

بېچې راته ئې ستا په سر چُغلي کړې وه
هغه یو ستورے بېګانو کښې لټوم

زه خو حېران یم چې دې زړه له یې نن
کوم بانه په بهانو کښې لټوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن خو به يې زۀ درته يادومه ځکه
نوې وعدې دې په وعدو کښې لټوم

ځکه ساقي خو د مستۍ نه نۀ څکم
ورکه ځواني دې پېمانو کښې لټوم

چې نۀ خو مئے او نۀ رباب وي ګلي
بيا دې د زړۀ په پرېشانو کښې لټوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دُنیا دَ اُمیدونو مې څه ورانه غونډې ښکاري
اشنا چې په لوظونو نن پښېمانه غونډې ښکاري

ډېرې حیرانۍ ئې دَ هغې په مخ لیدلې دي
خدائېګو ائینه ځکه حیرانه غونډې ښکاري

نشته دے خوشبوئي جوړې سپرلیه ستا په ګلو کښې
ځکه خو بورا هم سرګردانه غونډې ښکاري

دا دے اے زړګیه سپوږمۍ نیم آسمان ته راغله
ولاړه ده دې ته څه ستومانه غونډې ښکاري

توبه به کړم ناصحه خو چې دور دَ مستۍ تېر شي
ځوانۍ کښې خو توبه راته څه ګرانه غونډې ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښهٔ دے انکار دَ اقرارونو ځنې
تشو وعدو تشو لوظونو ځنې

ستا دَدې قېنچې او سکېنونو ځنې
زار دې شم زار د قدمونو ځنې

راځه چې دواړه بس په ځلا شوو ګلې
ښهٔ دے وصال دَ فرقتونو ځنې

ګلونو هم چل دَ خندا زده کړلو
زما دَ زړهٔ دَ پرهرونو ځنې

مغموم ځو صبر بې نیازه کړلو
دَ منډو ترړو تدبیرونو ځنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نیکۍ بدۍ حساب به شي عقبیٰ کښې
محتسبه بس دے لاړ شه په حیا کښې

کله کله چې په کړس کړس په خندا شي
نو نغمې غوندې خورې شي په فضا کښې

دَ سینې دَ سرو لمبو نه چې جدا شول
اسویلي مې په خندا شو په هوا کښې

اِحساسُونه مې زړګي کښې په لړزان کړي
دا اثر مې دے لیدلے ستا خندا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ پېغلو دَ ښائست ذکر شروع شي
راپیدا شي یو جنون غوندې په ما کښې

چې دَ زړهٔ خبره شونډو ته را نشي
کله کله داسې کېږي په حیا کښې

نور څهٔ نهٔ دي خو دا زړهٔ به مې لږ ښهٔ شي
را شه کېنه لږه ما سره په خوا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

114

دا خو غلط دي چې خندلې نشم
غم د بېلتون کښې زغملې نشم

د بدنامۍ ویره دې ما سره ده
ګني څه زه درته کتلې نشم

زه چې د سوال سره عادت نه یمه
ځکه خو تا نه څه غوښتلې نشم

زه د وصال ولې دُعا اوکړمه
خپله خپل غم خو زیاتولې نشم

د شوګیرو په ګواهۍ کښې ګلې
د آسمان ستورې را بېللې نشم

که غم دې غر وي هم خوشحاله یم خو
سپکه وینا دې زه اوړلې نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه له زما د مرګ سوالونه کوي
بیا به په چا باندې نازونه کوي

ستا خوږ اوربل چرته پرېشانه نشي
ځکه خو شنګ ترې هم بادونه کوي

څومره نشه د عشق شراب کښې چې ده
دومره اثر کله جامونه کوي

چرته یو سوال به ئې منلے وي نو
څومره په ما ډېر احسانونه کوي

ستا جدایې کښې څه خبر ئې ګُلې
څه څه کاڼې دې دا یادونه کوي

✻

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه په ژړا څه په زارو تېره شوه
شپه د هجران څه په خوارو تېره شوه

په سترګو سترګو کښې مُسکې غونډې شوه
راسره ځخنه په نخرو تېره شوه

دا شوخه ځنګه د مسکین مینه
چې په ول ول کښې د کمڅو تېره شوه

ستا د جنت په طمعه طمعه شیخه
ځوانه ځواني په مُصلو تېره شوه

څوک د مغموم د حاله څه خبر شو
چې یې ځواني په رسوېلو تېره شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ښائسته مخ د شين خالي مې قسم
په زړه شين داغ لکه د خال دے زما

د بېلتانه په هر ساعت مې قسم
هره گړۍ لکه يو کال دے زما

ستا په ستم په ناکړدو مې قسم
د ليونو نه بدتر حال دے زما

چې سپرلي کښې ټول ماحول سرور سرور شي
ما ټول بيا د توبې خلقه ضرور شي

دا گناه څوک هسې نهٔ کوي واعظه
څو حالاتو نه بې شانه ډېر مجبور شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

118

دَ زړهٔ دَ غم ؛ رانه تپوس مهٔ کوئ
دَ سترګو نم ؛ رانه تپوس مهٔ کوئ

دَ تور اوربل په تورو شپو مې قسم
دَ زلفو خم ؛ رانه تپوس مهٔ کوئ

غشي نظر دَ زړهٔ په سر ویشتلي
دَ کوږ او سم ؛ رانه تپوس مهٔ کوئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک ورته سور څوک ورته شین وائي
دې پسرلي ته څوک رنګین وائي

سپینه څېره اشنا دغه ده چې
دا سې څوک نشته دے چې سپین وائي

دا چمن او دا ګلونه چې شنه سره دي
په سپرلي د ادیرې باندې مې څه دي

هېڅ به نه وایم د مړو مړي مړه دي
خو افسوس په دې ژوندو چې ژوندي نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

120

شپې د بېلتانه دومره اوږدې دي راځه
ستا د اوږدو زلفو کشالې دي راځه

بیا د پسرلي څه اوازې غوندې شوې
بیا په ماتېدو زما توبې دي راځه

راشه چې بشاشت دې درته زه اوستا یم
خدایږو آئینې تمولې رندې دي راځه

نن که زما سر او ستا قدم دے اشنا
دا هم حادثې د زمانې دي راځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمانونه مې چې خاورې شي ایرې شي
نو ګردونه ترې نه جوړ ستا د کوڅې شي

چې ستا خوږ زوربل مې کله کله یاد شي
پرېشانۍ په ټول ماحول باندې خورې شي

تصور د لوپټې چې راله را شي
په فضا کښې د سپرلي شان علامې شي

زه به ستا ګېږوان ته لاس کړم ته زما ته
راپیدا چې مېکدو کښې هنګامې شي

لا څو ډېره لاره پاتې ده منزل ته
خدائے دې مل زما د ماتې حوصلې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ ته

(دَ خیال په دنیا کښې دَ سپوږمۍ سره ټوخبنۍ)

په شین آسمان کښې خندېده ونکې سپوږمۍ
په تورو شپو کښې ځلېده ونکې سپوږمۍ
ستا په نیمګړې پېغلتوب مې قسم
ستا په دې داسې پوښتوب مې قسم
چې دَ بیلتون په تورو شپو کښې چرې
دَ تنهایۍ سختو لمحو کښې چرې
زما دَ زړهٔ تهٔ مشغولا غونډې وې
ځکه چې تهٔ مې دَ لیلٰی غونډې وې
تهٔ به آسمان کښې په خندا شوې کله
پسته وریځ کښې به په غلا شوې کله
بیا به ښکاره شوې مسېده ونکې غونډې
دَ دې دُنیانه شرمېده ونکې غونډې
قسم مې ستا تورو دروغونو باندې
دَ خپل زړګي په پرهرونو باندې

❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه نجرې به دې زهٔ هېرې نهٔ کړم
هغه څو شپې به چرې هېرې نهٔ کړم

ستا په کتو مې شپې اړولې
ما د بېلتون سختې لمحې اړولې

اوس دې هم خدائ ګوچې احسان منمه
لوئې يې د غرنه په خپل ځان منمه

څو اے زما د تورو شپو ملګرې
د جدائ او شوګيو ملګرې

نن تهٔ اوده شه چې تيارې تيارې شي
دا تيارې په ټول جهان خورې شي

نن چې دا شپه څومره اوږده شي نيسهٔ ده
او دا تيارهٔ چې يو په دوه شي نيسهٔ ده

ځکه چې نن زما لېلئ راځي
د دې دُنيا نه به په غلا راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

"غم"

لږ خو مې پرېږده غمه   چې لږه ساه واخلم
چې لږه ساه واخلم   نو بیا به تا واخلم

ورکوټے زړهٔ دے زما   دا اُمیدونه پکښې
یو ټسکے زړهٔ دے زما   دا ارمانونه پکښې

دَ چا لیدو ته ګورے   زهٔ نا قلاره یمه
نه چې نااُمیده ګورے   زهٔ دَ بیهاره یمه

دومره مې پرېږده چې خوند   زهٔ دَ خندا واخلم
خوند دَ اشنا دَ مینې   څهٔ دَ وقا واخلم

لږ خو مې پرېږده غمه
چې لږه ساه واخلم

چې لږه ساه واخلم
نو بیا به تا واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې دُنیا نه لرې بېسَله دُنیا وے زما
دا سې دنیاکښې وے زهٔ چې بس زما وے زما

پکښې خندلے شوے ما پکښې ژړلے شوے ما
چې څوک کتل مې غوښتے پکښې کتلے شوے ما

نهٔ وے جفا نه خبر نهٔ دَ وفا نه خبر
نهٔ دَ جزا نه خبر نهٔ دَ سزا نه خبر

دومره مې پرېږده چې غم زهٔ دَ اشنا واخلم
کهٔ دپرېږدوند وي نو هم پېښتے به ستا واخلم

لږ څو مې پرېږده غمه
چې لږه ساه واخلم

چې لږه ساه واخلم
نو بیا به ستا واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعبیر

لکه سپرلے چې په چمن راشي
په سمه غر او په کُهن راشي

په تورو شپو کښې لکه ستورے غوندې
نا اُمیدۍ کښې لکه زیرے غوندې

د خوږ زړګي یو ترانه غونټه کښې
د سرو شرابو پېمانه غونټه کښې

زما د خوب ښکلے تعبیر شولې تهٔ
د نامراده زړهٔ تقدیر شولې تهٔ

د زړهٔ دنیا ته په دې شان راغلې
ورانې دُنیا ته په ښهٔ شان راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوږ ادب دوست سید صابر شاه صابر د وادهٔ په خوشحالئ کښې د مینې او عقیدت نه ډک ګلونه

وادهٔ

د رنګینه شعرونو په ژبه

"راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا"

راځئ چې د صابر د سهرې ګلونو نه قربان شو
راځئ چې د سهرې د دې ګلونو نه قربان شو
راځئ د خوشحالۍ د دې وختونو نه قربان شو
راځئ چې هم د ساز او هم سُرونو نه قربان شو

"راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا"

نن ستورې په اسمان کښې دې نشه نشه غوندې
نه صرف نشه نهٔ دې، دې ګچه ګچه غوندې
کله د غصې نه شي لمبه لمبه غوندې
کله د اسې تت شي، شي ډیوه ډیوه ډیوه غوندې
سهرې ته کتے نشي دې د زړهٔ په رنګ اخته غوندې
دوئ هم راته ښکاري دې بد نیته د بنده غوندې

راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه شان موده د انتظار څو مره اوږده شوله
شکر دے اے خدايه چې مو تن طمعه پوره شوله
سهره نن د واده څېره د صابر په سر نحوره شوله
اوګورئ دنيا د دې سهرې په تماشه شوله

راځئ چې ټول په جمع يو آلا اوکړو آلا

صابره ته د مور د ارمانونو نه خبر نه وې
ته جوړې د پلار د حسرتونو نه خبر نه وې
ته د خپلو خوئندو د غمونو نه خبر نه وې
ته دې جوړ د رونړو د فکرونو نه خبر نه وې

څومره په ارمان ستا د واده د سر سهرو ته وو
څومره "تلوسه کېښې دې ساعت او دې لمحو ته وو

راځئ چې ټول په جمع يو آلا اوکړو آلا

مغموم به مدعا خپله بشکاره په څو لفظو کېښې کړي
يا به ئې بيان د شاعرۍ په څو جملو کېښې کړي
خپل دوره لاسونه به روچت په نيمو شپو کېښې کړي
سوال به د خپل رب نه په خاموشه خاموشو کېښې کړي

دا دړونه د لارې دوه ملګرې تل ودان لرې
ته ئې په خپل فضل هر آفت نه په امان لرې

آمين

د يکے او پيشکش : عبدالله جان مغموم
د واده نيټه ۲۴ ستمبر ۱۹۹۵ ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډمې ته

(په میدان کښې د ډمې د ګډا یوه نقشه یوه ننداره)

ګډه شې ګډېږې په ګډا کښې په خندا شې ته
سر ترپښو ادا شې ته
اوخورې چورلکونه هرچورلک کښې په هوا شې ته
سر ترپښو ادا شې ته

ټیټه شې کږه شې په کږه کښې بیا راسمه شې
ډکه له ستمه شې
ډېرې نخرې اوکړې په نخرونخرو بې دمه شې
ډکه له ستمه شې

ترې ترې ګډېږې ناګهانه په ترپکو شې
سر په کالکوچکو شې
واردرنه خطا شې وارخطا نه په چورلکو شې
سر په کالکوچکو شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته یې کچه غوږکه نری ملا دې لکه لخته ده
لخته ترې هم سخته ده
هره یوه ادا دې د قیامت نښو نه سخته ده
سختو نه هم سخته ده

سپل نه جدا شوې مرغۍ هر چا ته نږدې شې ته
په طمعه د پیسې شې ته
او وهې سانګو نه په څټ چل هلې دلې شې ته
په طمعه د پیسې شې ته

چا ته وهې سترګې چا ته یې رنګ اشارې کوې
دا کومې نخرې کوې
تال کېښې د سازونو د چالونو نظارې کوې
دا کومې نخرې کوې

شرنګ د هر پښن یې کېښې دې بې شمېره فسادونه دي
ډېر ډېر طوفانونه دي
سرې سترګې دې نه دي د شرابو ډک جامونه دي
ډېر ډېر طوفانونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ختکو مزکې ته خطاب

اے د اغزو او د گلونو مزکې
د کانړو تیګو تورو غرونو مزکې

اے د همّت د خزانو مېرمنې
د شجاعت د سپاهیونو مزکې

د پښتو مورې د پښتو نه ډکې
د خوشحال خان غوندې زمرونه ډکې

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

اے د چمن اے د گلشن خاورې
اے د ختکو د وطن خاورې

اے د غیرت د افسانو مېرمنې
د خوشحال خان د مضبوط تن خاورې

د غیرت مورې د غیرت نه ډکې
اے د ختکو د عظمت نه ډکې

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې تا د خپل عزت د پاره
د آزادۍ د حفاظت د پاره

د خوشحال خان غونډې زامن راوړي
داسې غازیان داسې تورزن راوړي

چې اباسین کښې ئې سېلاب راوستو
شاړو مېړو کښې ئې انقلاب راوستو

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

د ... ورې د غېرت نه ډکې
اے د خټکو د عظمت نه ډکې

د خوشحال خان اَس په تا ښې اېښې دي
تا د شفقت نه په سینې اېښې دي

خټک زلمي تا باندې سر اېښے دے
تا په خپل زړهٔ په خپل ځیګر اېښے دے

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

د پښتو مورې د پښتو نه ډکې
د خوشحال خان غونډې زمرو نه ډکې

ستا په خوارۍ باندې خوارېږو مه زهٔ
کهٔ تپوس کوم ګنهګار دې نو مه زهٔ

دومره تپوس درنه کوم چې ولې
دا روږدې تږې او بربنډه شوې ته

دومره تپوس درنه کوم خټکې
بس د خوشحال نه پسته شنډه شوې ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library